Ministerstvo dopravy

Všem obecním úřadům obcí s rozšířenou působností

Všem krajským úřadům

Policejnímu prezidiu ČR

Č. j./Sp. zn./Typ	Vyřizuje/E-mail/Telefon	Datum
MD-36432/2023-160/2 MD/36432/2023/160	Mgr. Zuzana Kripnerová zuzana.kripnerova@mdcr.cz +420 2251 31965	Praha 27.12.2023

Věc: Metodika k objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla v souvislosti s novelou zákona č. 361/2000 Sb.

Dne 1. 1. 2024 vstoupí v účinnost novela zákona č. 361/2000 Sb., která byla provedena zákonem č. 271/2023 Sb. Novela zahrnuje mnoho změn, přičemž jedna z hlavních se týká úpravy institutu objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla dle ust. § 125f a násl. Za účelem výkladu **nových ustanovení a sjednocení praxe jsme se rozhodli vydat komplexní metodiku** k danému tématu a věříme, že tento materiál pomůže předejít rizikovým procesům a výkladovým nesrovnalostem. Pro snazší vyhledávání je na konci tohoto dokumentu jeho obsah a vysvětlení užitých zkratek.

A) PROCESNÍ POSTUP SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

1. Postup před zahájením řízení o přestupku provozovatele vozidla

Přestupku dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. se dopustí provozovatel vozidla tím, že v rozporu s ust. § 10 odst. 3 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Provozovatel vozidla za tento přestupek odpovídá, a to objektivně[1], pouze za splnění všech těchto podmínek:

- porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím ATP při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání,
- porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku dle zákona č. 361/2000 Sb., a
- porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.

Před tím, než však správní orgán zahájí a dále povede správní řízení, je nutné po zjištění či oznámení přestupku **vyzvat provozovatele vozidla**, s nímž došlo ke spáchání přestupku,

[1] viz ust. § 125f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., cit.: *„K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek podle odstavce 1 se nevyžaduje zavinění.“*

dle ust. § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. **k uhrazení určené částky, a to za kumulativního splnění těchto podmínek:**

- porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím ATP při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání,
- porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku dle zákona č. 361/2000 Sb.,
- porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu,
- totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku,
- porušení je možné projednat uložením pokuty příkazem na místě.

1.1. Náležitosti výzvy k uhrazení určené částky

Výzva k uhrazení určené částky musí obsahovat popis skutku s označením místa a času jeho spáchání a označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje. Současně musí výzva obsahovat poučení o skutečnosti, že provozovatel vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, je oprávněn v určené lhůtě 30 dnů od jejího doručení sdělit údaje o totožnosti řidiče (s tím, že jím zaslané sdělení se považuje za podání vysvětlení). Shodně tak je nutné provozovatele vozidla poučit o odložení věci při platbě určené částky ve lhůtě její splatnosti, v opačném případě o pokračování v šetření přestupku.

Nezbytným údajem je bezpochyby výše určené částky, informace o její splatnosti do 30 dnů od doručení výzvy a poučení o její platbě – způsob úhrady, datum splatnosti a další údaje nezbytné pro provedení platby. **Praxe ukázala, že pro všechny zúčastněné strany je vhodné do výzvy k uhrazení určené částky vložit QR kód**, který umožňuje zrychlení uhrazení určené částky ze strany odpovědného provozovatele vozidla, **případně odkaz na platební bránu.**

1.2. Doručování výzvy k uhrazení určené částky

Oproti původní právní úpravě doznalo **změn doručování výzvy k uhrazení určené částky do zahraničí** (písemnosti v následném přestupkovém řízení se nadále doručují dle zákona č. 500/2004 Sb.), a to z toho důvodu, že u výzvy, kterou se nepodařilo doručovat do zahraničí, byl správní orgán povinen opakovat pokus doručování a nemohl věc přestupku odložit. Z toho důvodu dle ust. § 125h odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. nově platí, že pokud se výzva k uhrazení určené částky doručuje do ciziny prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, považuje se za doručenou třicátým dnem ode dne jejího odeslání. Jinými slovy, pokud správní orgán doručuje předmětnou výzvu do zahraničí prostřednictvím pošty, platí, že **je vždy doručena třicátým dnem ode dne jejího odeslání, a to bez ohledu na datum jejího případného převzetí adresátem.**

Přes uvedené doporučujeme zasílat výzvy k uhrazení určené částky v obálce **s dodejkou**, a to z důvodu snadného prokázání skutečnosti, že výzva byla správním orgánem doručována. Je však na zvážení každého správního orgánu, jakou cestu doručování konkrétně zvolí, nicméně **vždy musí být schopen prokázat**, že onu výzvu do zahraničí skutečně doručoval.

2. Výše určené částky a její splatnost

Z důvodu sjednocení výše určených částek napříč celou republikou se zákonodárce rozhodl stanovit **výši určené částky pevně, a to v jedné polovině dolní hranice sazby pokuty**, kterou lze uložit příkazem na místě za přestupek, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje. **Výjimkou je pouze přestupek dle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb.**, u něhož se stanoví určená částka do poloviny horní hranice sazby pokuty a současně se přihlédne k závažnosti protiprávního jednání. V praxi se totiž ukázalo, že za zcela totožné protiprávní jednání se v různých částech republiky stanovovaly různé výše určených částek, což je zcela v rozporu se základními zásadami právního řádu.

Algoritmus určení výše určené částky byl inspirován zahraničními úpravami, kde hraje značnou roli motivace daná postupným navyšováním výše pokut. Jinak řečeno, čím dříve provozovatel vozidla uhradí stanovenou částku, tím to pro něj bude výhodnější (zdůrazňujeme, že se jedná o případy, kdy není o spáchání protiprávního jednání pochyb). Příkladem budiž přestupek dle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., u něhož je určená částka pevně stanovena na 1 250 Kč, v případě jejího neuhrazení pak hrozí v příkazovém bloku pokuta 2 500 – 3 500 Kč, následně lze uložit příkazem pokutu 4 – 10 000 Kč, a nakonec v klasickém správním řízení pokutu 4 – 10 000 Kč a náklady řízení. K přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb. doplňujeme, že v případě uložení pokuty příkazovým blokem provozovateli vozidla tato z logiky věci nemůže být nižší než stanovená určená částka.

Přestupek, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje	Výše určené částky (v Kč)
§ 125c odst. 1 písm. f) bod 3	1 250
§ 125c odst. 1 písm. f) bod 4	750
§ 125c odst. 1 písm. f) bod 5	2 250
§ 125c odst. 1 písm. k)	1 – 750

** přestupek dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 nelze projednat příkazem na místě, proto se v těchto případech výzva k uhrazení určené částky provozovateli vozidla nezasílá*

Jak již bylo řečeno v bodě A) 1., určená částka je splatná do 30 dnů ode dne doručení výzvy k uhrazení určené částky. **Rozhodným okamžikem pro dodržení lhůty splatnosti je den připsání částky na účet nebo den jejího složení na pokladně správního orgánu.**

V praxi může nastat celkem 5 případů ohledně uhrazení určené částky, s čímž je spojen i následný různorodý postup správního orgánu:

2.1. Určená částka je uhrazena ve lhůtě splatnosti

Je-li určená částka nejpozději v den splatnosti uhrazena, správní orgán věc přestupku – neznámého pachatele dle ust. § 125h odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. **odloží** formou usnesení poznamenaného do spisu dle ust. § 76 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb.

2.2. Určená částka je uhrazena ve lhůtě splatnosti v rozsahu převyšujícím stanovenou výši

V tomto případě je určená částka uhrazena, a proto správní orgán věc přestupku – neznámého pachatele dle ust. § 125h odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. **odloží** formou usnesení poznamenaného do spisu dle ust. § 76 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb.

Finanční suma přesahující stanovenou výši určené částky se stává **přeplatkem** provozovatele vozidla.

2.3. Určená částka je uhrazena ve lhůtě splatnosti v nižší výši

Určená částka není uhrazena, a proto správní orgán **pokračuje v šetření** přestupku – neznámého pachatele.

Nižší uhrazená finanční suma se stává **přeplatkem** provozovatele vozidla.

2.4. Určená částka je uhrazena po dni splatnosti

Určená částka není uhrazena, a proto správní orgán **pokračuje v šetření** přestupku – neznámého pachatele.

Uhrazená finanční suma se stává **přeplatkem** provozovatele vozidla.

2.5. Určená částka není vůbec uhrazena

Není-li určená částka vůbec uhrazena, správní orgán **pokračuje v šetření** přestupku – neznámého pachatele.

V případech pod body 2.3., 2.4. a 2.5. pokračuje správní orgán tak, aby naplnil podmínku učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a následně vede řízení o přestupku buď se zjištěným řidičem, nebo rovnou s provozovatelem vozidla.

3. Zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla a učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele

Aby bylo možné zahájit a vést správní řízení s provozovatelem vozidla, je nutné splnit několik zákonem stanovených procesních podmínek:

- provozovateli vozidla byla zaslána výzva k uhrazení určené částky, pokud se zasílá (viz poznámka u tabulky pod bodem 2.)
- správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a
    - nezahájil řízení o přestupku s řidičem a věc odložil podle ust. § 76 odst. 1 písm. l) zákona č. 250/2016 Sb., neboť nezjistil do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo

- řízení o přestupku zastavil podle ust. § 86 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., protože řidiči nebylo spáchání skutku prokázáno.

Z uvedeného je zřejmé, že **správní orgán je povinen nejprve se pokusit zjistit pachatele přestupku, tj. řidiče**. V případě, že zjistí jeho totožnost, zahájí a vede řízení o přestupku s ním. Pokud správní orgán v takovém řízení neprokáže spáchání skutku, přestupkové řízení zastaví a následně zahájí řízení o přestupku s provozovatelem vozidla. V případě, že totožnost řidiče vozidla nezjistí, věc přestupku odloží a zahájí řízení o přestupku provozovatele vozidla.

3.1. Učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku

K prokázání skutečnosti, že správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, tj. řidiče, se již mnohokrát vyjádřil i NSS. Z toho důvodu je nutné postupovat v intencích jeho právního názoru. *„**Šlo by proti smyslu** úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, **vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie** a případné označení řidiče provozovatelem vozidla podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. **Budou-li mít správní orgány (…) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.** … Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (…), nebo dochází-li k řetězení označených osob (…), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt, …[2]“*

Z uvedeného zcela jasně vyplývá, že pokud provozovatel vozidla označí správnímu orgánu konkrétní osobu údajného řidiče, je nutné, aby se tímto podaným vysvětlením správní orgán zabýval, tj. vyzval tuto osobu k podání vysvětlení, případně (většinou za podpory jiných podkladů, např. úřední záznam PČR, smlouva o půjčení vozidla) s takovou osobou zahájil řízení o přestupku. Shodně postupuje správní orgán i v případě, že obdrží od provozovatele vozidla neúplné údaje o osobě řidiče, avšak jejich relevantnost lze ověřit (v základních registrech, u zaměstnavatele apod.). V takovém případě se nejedná o rozsáhlé kroky, které by nebylo možno po správním orgánu požadovat.[3]

V tomto směru však uvádíme, že **pokud provozovatel vozidla nereaguje na výzvu k uhrazení určené částky, v níž je zároveň vyzván ke sdělení totožnosti řidiče, tj. k podání vysvětlení, tento postup postačuje[4].**

Je nutné ve světle sjednocené judikatury NSS zdůraznit, že pokud správní orgán disponuje úplnými údaji o osobě řidiče, nelze považovat za splnění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku zaslání pouze jedné výzvy k podání vysvětlení, na níž adresát

---

[2] viz rozsudek NSS č. j.: 8 As 110/2015-46 ze dne 22. 10. 2015

[3] srov. rozsudek NSS č. j.: 9 As 44/2017-23 ze dne 28. 3. 2019, cit.: *„Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem, že správní orgán I. stupně se dostatečně nepokusil zjistit pachatele přestupku. Je pravdou, že tento správní orgán vyzval žalobce k odstranění vad podání (konkretizaci označené osoby o datum jejího narození a trvalý pobyt) a že žalobce na jeho výzvu ve stanovené lhůtě nereagoval. Pokud však měl správní orgán k dispozici jméno a zaměstnání této osoby, tyto údaje byly potřebnými indiciemi, které mohly vést k nalezení pachatele přestupku. Pokud by se správní orgán obrátil na Úřad práce Olomouc s dotazem, zda je P. K. jeho zaměstnankyní, aby tuto osobu mohl předvolat, nejednalo by se o rozsáhlé kroky, které by dle výše citované judikatury nebylo možné po správním orgánu požadovat.“*

[4] srov. rozsudek NSS č. j.: 2 As 26/2016-45 ze dne 9. 6. 2016, cit.: *„v projednávaném případě je třeba uvést, že stěžovatelka byla k podání vysvětlení vyzvána (v souladu s § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu) právě již výzvou k úhradě podle § 125h odst. 1 ZoSP ze dne 07.05.2014. Na tuto výzvu však nereagovala, resp. nesdělila údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Požadovat pokračování za takového stavu po správním orgánu, aby provozovatele vozidla znovu a opakovaně vyzýval k podání vysvětlení, jak dovozuje v kasační stížnosti stěžovatelka, popř. aby činil další rozsáhlé kroky, by bylo proti smyslu dotčené právní úpravy.“*

nereaguje, nýbrž je povinen učinit další úkon. *„Za situace, kdy se nejednalo o obstrukční chování provozovatele vozidla, aprobuje Nejvyšší správní soud posouzení krajského soudu, že odložení přestupkové věci dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích bylo předčasné, neboť prvostupňový správní orgán neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, resp. jich neprovedl dostatečné množství, pročež nebyla splněna podmínka § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu. Prvostupňový správní orgán měl k dispozici dostatek konkrétních identifikačních údajů sdělené osoby;* ***pakliže jejich pravdivost nevyloučil lustrací sděleného řidiče v centrálním registru obyvatel, nebylo na místě ihned při (teprve) první obtíži s doručováním zanechat všech dalších kroků*** *a bez dalšího přistoupit k odložení věci.*[5]*“* Správní orgán musí v takovém případě učinit další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku, resp. kontaktovat označeného řidiče, a to i s využitím dalších údajů, kterými by měl provozovatel vozidla disponovat jako je např. telefonní číslo, e-mail, adresa pracoviště označeného řidiče apod. Teprve v případě jejich nezdaru je oprávněn věc přestupku řidiče odložit. Zároveň je nutno zdůraznit, že **pokud nemá správní orgán indicie o obstrukčním postupu či lživém označení údajného řidiče, doporučujeme rovnou přestupkové řízení s označeným řidičem zahájit.** V rámci vedeného řízení pak správní orgán buď přestupek řidiči prokáže, nebo řízení o přestupku zastaví, čímž budou splněny nezbytné kroky ke zjištění řidiče a bude možno přistoupit k zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla.

V situaci, kdy je jako **řidič označená osoba cizince žijícího v cizině, zpravidla postačuje pouze jedna výzva zaslaná do zahraničí,** byť na ni tato osoba nezareaguje. Údajný řidič vozidla se nachází v zahraničí, je nekontaktní, a správní orgán nemá téměř žádnou možnost, jak spolehlivě zjistit, že se jedná skutečně o pachatele přestupku. *„Projevem subsidiarity odpovědnosti provozovatele vozidla je právě povinnost správního orgánu učinit nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Jak však již zmíněná judikatura správních soudů dovodila, v případě, kdy tvrzený pachatel se nachází v zahraničí a je nekontaktní, nemá správní orgán téměř žádnou možnost, jak spolehlivě zjistit, že jde skutečně o pachatele přestupku. To sice neznamená, že k jeho usvědčení je nutné jeho doznání, avšak* ***nedostupnost označené osoby žijící v cizině výrazným způsobem ztěžuje možnost obstarávání přesvědčivých důkazů****. Pokud tedy z ostatních důkazů vina přesvědčivě nevyplývá a označená zahraniční osoba je nedostupná, není nutné trvat na tom, aby se ji správní orgán nadále snažil kontaktovat. Tím spíše není možné přisvědčit stěžovatelce, že správní orgán by měl nejprve zahájit správní řízení s takovou osobou, marně se pokusit o další kontakt s ní, následně řízení zastavit, a teprve poté zahájit řízení s provozovatelem vozidla. Takový výklad je totiž zcela nepřijatelným formalismem. Proto bylo v dané věci možné za nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu považovat i zaslání jedné výzvy k podání vysvětlení stěžovatelkou označené pachatelce přestupku do Rumunska.* ***Opakované zasílání těchto výzev nekontaktní osobě by mělo za následek jen zbytečné průtahy*** *v řízení o přestupku provozovatele vozidla. Navíc stěžovatelce nic nebránilo pokusit se jí označenou osobu kontaktovat sama a vyzvat ji k vyjádření. Za situace, kdy jako provozovatelka vozidla označila za jeho řidičku nekontaktní zahraniční osobu, bylo v zásadě na ní, aby správnímu orgánu předložila dostatečné důkazy o její vině, nebo aby se s touto osobou, ideálně předem, dohodla na soukromoprávní odpovědnosti, pokud nechtěla sama nést finanční důsledky jejího protiprávního jednání. Jak totiž Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 - 21, „stejně tak jako provozovatel vozidla obvykle dbá na ochranu své majetkové hodnoty, bude též v jeho zájmu, aby při vědomí o povinnostech, které pro něj vyplývají ze zákonné úpravy, působil i na jiné osoby (tzn. zajistil dodržování povinností řidiče a pravidel provozu srov. § 125f odst. 1 zákona) ve snaze co nejvíce eliminovat negativní účinky, které mu jako provozovateli mohou vzniknout přímo při užívání jeho vozidla, byť způsobené třetími osobami, v rozporu s veřejnoprávními normami.*[6]*“*

Pro doplnění uvádíme, že pokud je provozovatelem vozidla právnická osoba, jež označí jinou právnickou osobu jako „reálného“ provozovatele vozidla (což zpravidla podloží i smlouvou), je nutné ji zkontaktovat a požadovat po takto označené právnické osobě vysvětlení za účelem zjištění řidiče (např. autopůjčovny). **Další řetězení osob je vyloučené**, a pokud správní orgán

[5] viz rozsudek NSS č. j.: 2 As 346/2018-22 ze dne 9. 10. 2019

[6] viz rozsudek NSS č. j.: 4 As 450/2019-36 ze dne 5. 6. 2020

ani takto řidiče nezjistí, vrací se zpět k provozovateli vozidla evidovanému v RSV.

V neposlední řadě je vhodné zmínit situaci, kdy je správnímu orgánu z úřední činnosti známo, že se jedná o **obstrukce** ze strany provozovatele vozidla, resp. jeho zmocněnce. Podáním vysvětlení ohledně údajného řidiče vozidla se pak správní orgán není povinen zabývat, což však **musí řádně zdůvodnit** (v usnesení o odložení věci; v rozhodnutí o přestupku provozovatele vozidla). Obdobně to platí i u tzv. **zesnulých osob**.[7] [8]

Závěrem uvádíme, že v případě spáchání přestupku **dle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 2** zákona č. 361/2000 Sb. se výzva k uhrazení určené částky nezasílá, jak bylo zmíněno výše. To však neznamená, že by správní orgán nebyl povinen provést nezbytné kroky ke zjištění pachatele tohoto přestupku. V této situaci správní orgán vyzve provozovatele vozidla k podání vysvětlení ve smyslu ust. § 137 zákona č. 500/2004 Sb., neboť dle ust. § 10 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. platí, že **provozovatel vozidla je povinen na výzvu správního orgánu sdělit skutečnosti potřebné k určení totožnosti řidiče** vozidla podezřelého ze spáchání protiprávního jednání. Forma takové výzvy odpovídá předvolání dle ust. § 59 téhož zákona[9].

4. <u>Vedení řízení o přestupku provozovatele vozidla</u>

V zahájeném přestupkovém řízení správní orgán postupuje v souladu se zákonem č. 250/2016 Sb. a zákonem č. 500/2004 Sb., shodně jako u jiných přestupkových jednání.

4.1. <u>Ústní jednání</u>

Rozdílné je vedení ústního jednání. Dle ust. § 125g odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. nově platí, že **bylo-li porušení povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemní komunikaci zjištěno prostřednictvím ATP, ústní jednání se nenařídí.** Toto ustanovení tvoří výjimku z ust. § 80 zákona č. 250/2016 Sb.

Zákonodárce je totiž toho názoru, že v případě zjištěných protiprávních jednání pomocí ATP není pochyb o jejich spáchání. Výstupy z ATP jsou v dnešní době natolik přesné, že v praxi nedochází k jejich relevantnímu zpochybnění, a zcela tak dle našeho názoru postačuje účastníka řízení poučit ve smyslu **ust. § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb.,** tedy vyrozumět jej o možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí před jeho vydáním se stanovením termínu. Nicméně považujeme za vhodné poukázat na judikaturu NSS v tomto směru, cit.: *„[p]okud správní orgán neprovede důkaz listinou v souladu s § 53 odst. 6 správního řádu, jedná se o vadu řízení. Tato vada však nemá vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé za situace, kdy listina byla součástí správního spisu, se kterým se mohl účastník řízení seznámit a vyjádřit se k jeho obsahu před vydáním*

---

[7] srov. rozsudek NSS č. j.: 4 As 123/2016 - 24 ze dne 26. 8. 2016, cit: *„Tato procesní strategie v podobě označení údajného řidiče, který měl spáchat protiprávní jednání a který v mezidobí zemřel, případně označení osoby, která je pro správní orgány nekontaktní či nedostupná, je „profesionálními zmocněnci v oblasti dopravních přestupků“ často využívána, jak vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 4 As 101/2015 - 29. Nejvyšší správní soud přitom nemůže souhlasit s tím, aby v minulosti často přestupci používané „účelové výmluvy na osobu blízkou“, které vedly k přijetí právní úpravy zakotvující odpovědnost provozovatele vozidla podle § 125f a násl. zákona o silničním provozu, byly nahrazeny jinými „účelovými výmluvami na osobu jinou“, jejíž identifikační údaje jsou sice správnímu orgánu sděleny, avšak z různých důvodů (oznamovateli nepochybně známých) jsou pro správní orgán nevyužitelné, neboť tato osoba je nedostupná.“*

[8] srov. rozsudek NSS č. j.: 5 As 177/2017-49 ze dne 16. 5. 2018, cit.: *„Zdejší soud nezpochybňuje, že řidič odlišný od provozovatele v mezidobí od spáchání přestupku do vydání rozhodnutí o uznání viny z protiprávního jednání skutečně může zemřít. Uvedené ovšem nic nemění na povinnostech provozovatele vozidla (viz výše) a případných následcích jejich nesplnění, zejména v podobě uplatnění objektivní odpovědnosti za spáchání správního deliktu.“*

[9] viz ust. § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., cit.: *„Při opatřování vysvětlení se obdobně užijí ustanovení o předvolání…“*

rozhodnutí.[10]*“* Správní orgán tak v těchto případech nejenže **ústní jednání nenařídí, ale nebude ani povinen rozhodovat usnesením v případě návrhu účastníka řízení ve smyslu ust. § 80 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb.**

Naopak v případě, že bude protiprávní jednání zjištěno jiným způsobem, typicky obecní policií zaznamenané **neoprávněné zastavení nebo stání, bude se postupovat dle ust. § 80 zákona č. 250/2016 Sb. jako doposud.** A to z toho důvodu, že v některých situacích bude třeba provést výslech zakročujících strážníků obecní policie, popř. doplnit důkazní prostředky např. informacemi o umístění dopravních značek v rozhodném místě.

4.2. Vedení řízení o přestupku řidiče vs. vedení řízení o přestupku provozovatele vozidla

Zde je nutno poukázat na ust. § 125g odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., cit.: *„Je-li zahájeno řízení o uložení pokuty za přestupek podle § 125f odst. 1, nelze již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích; to neplatí, pokud se provozovatel vozidla zprostí odpovědnosti za přestupek podle § 125f odst. 6.“*

Uvedené znamená, že pokud již bylo zahájeno řízení o přestupku s provozovatelem vozidla, je možné zahájit řízení o přestupku řidiče pouze v případě naplnění liberačního důvodu.

Jinak řečeno, **pokud již správní orgán vede řízení o přestupku s provozovatelem vozidla, sdělení totožnosti řidiče vozidla je již v takové fázi irelevantní[11].**

Příklad:

1) Přestupek byl spáchán dne 1. 3. 2024. V RSV byl zjištěn jako provozovatel vozidla pan P. Správní orgán zaslal dne 2. 4. 2024 výzvu panu P k uhrazení určené částky s poučením. Pan P částku neuhradil, ale sdělil správnímu orgánu osobu řidiče vozidla. Řidičem označil pana Č. Následně bylo dne 2. 5. 2024 zahájeno řízení o přestupku s údajným řidičem panem Č. Jelikož se nepodařilo ve správním řízení panu Č spáchání přestupku řidiče prokázat, došlo dne 2. 7. 2024 k pravomocnému zastavení řízení o přestupku řidiče vozidla. Poté správní orgán zahájil řízení o přestupku s provozovatelem vozidla. Provozovatel vozidla pan P v následném řízení předloží další důkazy svědčící o tom, že vozidlo řídil pan Č. V tomto případě se však uplatní výše citované ustanovení, tedy pokud je již zahájeno řízení o přestupku provozovatele vozidla, nelze již zahájit řízení o přestupku řidiče.

2) Přestupek byl spáchán dne 3. 4. 2024. V RSV byl zjištěn jako provozovatel vozidla pan Y. Správní orgán zaslal dne 6. 5. 2024 výzvu panu Y k uhrazení určené částky s poučením. Pan Y částku neuhradil, ale sdělil správnímu orgánu osobu řidiče vozidla. Správní orgán však k takovému sdělení vůbec nepřihlédl, odložil věc přestupku řidiče a rovnou dne 10. 6. 2024 zahájil řízení o přestupku s provozovatelem vozidla. Poté, co vedl řízení, správní orgán vydal rozhodnutí o vině pana Y. Ten si však podal v zákonem stanovené lhůtě odvolání, jemuž odvolací správní orgán vyhověl, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušil a řízení o přestupku zastavil, neboť

---

[10] viz rozsudek NSS č. j.: 8 As 270/2017-76 ze dne 31. 7. 2019

[11] srov. rozsudek NSS č. j.: 3 As 114/2016 – 46 ze dne 24.05.2017, cit: *„Stěžovatel byl ve výzvě k zaplacení určené částky podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu současně poučen i o možnosti sdělit správnímu orgánu údaje o řidiči vozidla, do odložení přestupkové věci (26. 1. 2015) však stěžovatel žádné okolnosti, za nichž k předmětnému jednání došlo, a ani identifikační údaje řidiče správnímu orgánu nesdělil; až následně (6. 3. 2015), poskytl správnímu orgánu svá (nová) tvrzení o řidiči vozidla a o okolnostech provázejících jeho jednání. V tu dobu však již bylo řízení o spáchání přestupku řidičem vozidla, v němž by mohla mít stěžovatelova argumentace krajní nouzí význam, odloženo, řízení o správním deliktu provozovatele vozidla bylo již zahájeno doručením příkazu stěžovateli dne 29. 1. 2015, a znovu zahájit přestupkové řízení tak podle § 125g odst. 1 zákona o silničním provozu nebylo možné. Tuto překážku stěžovatel mohl prolomit opravdu jen tehdy, pokud by se zprostil odpovědnosti za správní delikt prokázáním liberačních důvodů podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu.“*

správní orgán nečinil nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče vozidla. V takovém případě se lze vrátit zpět k označenému řidiči vozidla a případně s ním vést řízení o přestupku, neboť věc byla pouze odložena.

5. Společné řízení o více přestupcích

5.1. Podmínky vedení společného řízení

Nově se upravuje vedení společného řízení. Dle ust. § 125g odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. platí, že **ve společném řízení lze projednat pouze přestupky, které se vztahují k věcem odloženým nebo věcem, o nichž bylo řízení zastaveno, do 1 měsíce od odložení nebo zastavení první z nich.**

Uvedená změna byla provedena s ohledem na složitost dosavadního postupu. Do účinnosti novely zákona č. 361/2000 Sb. totiž dle ust. § 88 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb. platilo, že se ve společném řízení neprojedná přestupek, který byl spáchán po zahájení řízení o jiném přestupku. V praxi to znamenalo, že pokud správní orgán během řízení zjistil, že se provozovatel vozidla dopustil i jiného skutku před zahájením již vedeného řízení, byl povinen jej do řízení přibrat. U provozovatelů vozidel, kteří disponují silným vozovým parkem, se stávalo, že správní orgán neustále zjišťoval jiné, dříve spáchané skutky (i s ohledem na větvení procesu – přestupek řidiče / přestupek provozovatele vozidla), čímž se prodlužovala doba vedeného řízení, které mohlo být zastaveno z důvodu uplynutí promlčecí doby. A pokud správní orgán ve lhůtě vydal rozhodnutí o vině, za všechny zjištěné přestupky nebyl uložen odpovídající správní trest. Nebo naopak, pokud správní orgán nevedl společné řízení o všech skutcích, přičemž nereflektoval absorpční zásadu při ukládání správního trestu (viz dále), docházelo ke zrušení vydaného rozhodnutí, a tedy veškerá práce spojená s vedením řízení přišla vniveč. Z toho důvodu se nově společné řízení nevztahuje na spáchání skutku, ale na odložení, resp. zastavení řízení o přestupku řidiče.

Správní orgán tedy nejprve např. odloží přestupek řidiče, přičemž pokud následně dojde během 1 měsíce od takového odložení k dalšímu odložení nebo zastavení řízení o jiných přestupcích řidičů vztahujících se ke shodnému provozovateli vozidla, spojí je do společného řízení. O případných později odložených (zastavených) přestupcích řidičů povede vlastní, popř. nové společné řízení podle shodných pravidel.

I zde však může nastat situace, že všechny relevantní přestupky správní orgán nespojí do společného řízení. V tom případě je důležité dodržet zásadu absorpce při ukládání správního trestu.[12] Při výměře pokuty se použije nejvyšší z horních hranic ukládaných správních trestů a v tomto rozmezí se pokuta uloží.

Příklad:

Přestupek byl spáchán dne 1. 3. 2024. V RSV byl zjištěn jako provozovatel vozidla pan X. Správní orgán zaslal dne 2. 4. 2024 výzvu panu X k uhrazení určené částky s poučením. Pan X částku neuhradil a na výzvu žádným způsobem nereagoval. Správní orgán dne 5. 6. 2024 odložil věc přestupku.

---

[12] srov. rozsudek NSS č. j.: 1 As 28/2009-62 ze dne 18. 6. 2009, cit.: *„Samotné porušení § 57 odst. 1 zákona o přestupcích však nelze považovat za takovou vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí správního orgánu. Uvedené ustanovení je totiž pouhou procesní cestou vedoucí k naplnění § 12 odst. 2 zákona o přestupcích, zakotvujícího pro účely trestání sbíhajících se přestupků princip absorpce, jehož podstata tkví v absorpci sazeb (poena maior absorbet minorem, tedy přísnější trest pohlcuje mírnější; …) …Z hlediska trestního práva tedy nehraje roli, kdy všechny sbíhající se trestné činy vyjdou najevo, tato skutečnost nesmí být pachateli ani ku prospěchu, ani na újmu. Je zřejmé, že pro trestání souběhu není bezpodmínečně nutné vedení společného řízení, ale naopak je zcela nezbytné použití absorpční zásady, tedy vzájemné posouzení veškerých souvisejících trestních sazeb. …nevedení společného řízení o přestupcích žalobce by nemuselo prima facie způsobovat vadu řízení dopadající na zákonnost rozhodnutí, pokud by z těchto navazujících rozhodnutí bylo patrné uplatnění zásad stanovených pro ukládání trestu za souběh přestupků.“*

Přestupek byl spáchán dne 31. 3. 2024. V RSV byl zjištěn jako provozovatel vozidla opět pan X. Správní orgán zaslal dne 8. 4. 2024 výzvu panu X k uhrazení určené částky s poučením. Pan X částku opět neuhradil a na výzvu žádným způsobem nereagoval. Správní orgán dne 14. 6. 2024 odložil věc přestupku.

V tomto případě tak bude o přestupcích provozovatele vozidla vedeno společné řízení.

Podle pravidel vedení společného řízení podle § 125g odst. 5 zák. č. 361/2000 Sb. je v tomto případě relevantní datum 5. 6. 2024 (první odložení věci), od něhož se počítá lhůta 1 měsíce. V případě dalších přestupků se společné řízení bude týkat věcí odložených do 5. 7. 2024. U věcí odložených po tomto datu, např. 1. 8. 2024 se už povede samostatné řízení.

5.2. Ukládání správního trestu ve společném řízení

S ohledem na praxi bylo vhodné i při ukládání správního trestu ve společném řízení změnit pravidla.

Do současné doby nezřídka nastávala situace, kdy provozovatel vozidla po správním orgánu požadoval, zcela dle zákona, projednání všech přestupků ve společném řízení např. za půl roku. To pak dle původního znění zákona č. 361/2000 Sb. znamenalo např. za projednání 50 přestupků dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb. maximálně pokutu 2 500 Kč, resp. 3 750 Kč (viz ust. § 41 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb.[13]).

Pro představu uvádíme statistiku skutků nejvíce exponovaných provozovatelů vozidel v hl. m. Praze:

Provozovatel vozidla	Počet přestupků za 1 měsíc
A	831
B	608
C	531
D	361
E	204
F	164
G	161

Nově tak dle ust. § 125f odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. platí, cit.: *„Za přestupek podle odstavce 1*

[13] *„Jsou-li společně projednávány dva nebo více přestupků, správní orgán může uložit pokutu ve vyšší sazbě, a to tak, že horní hranice sazby pokuty za přestupek nejpřísněji trestný se zvyšuje až o polovinu, nejvýše však do částky, která je součtem horních hranic sazeb pokut za jednotlivé společně projednávané přestupky.“*

se uloží pokuta. Pro určení výše pokuty se použije rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje; pokuta však nepřevýší 10 000 Kč. Je-li ukládána pokuta za více přestupků podle odstavce 1 projednaných ve společném řízení, horní hranice sazby pokuty se navyšuje na pětinásobek horní hranice sazby pokuty ukládané za přestupek nejpřísněji trestný; výše pokuty ukládané příkazem na místě nepřevýší 10 000 Kč.“

Doplňujeme, že za samostatně projednaný přestupek provozovatele vozidla lze uložit nejvýše pokutu 10 000 Kč.

Přestupek, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje	Výše pokuty za přestupek řidiče vozidla (v Kč)	Výše pokuty za přestupky provozovatele vozidla ve společném, nezkráceném řízení (v Kč)
§ 125c odst. 1 písm. f) bod 2	7 000 – 25 000	7 000 - 125 000
§ 125c odst. 1 písm. f) bod 3	4 000 – 10 000	4 000 – 50 000
§ 125c odst. 1 písm. f) bod 4	2 000 – 5 000	2 000 – 25 000
§ 125c odst. 1 písm. f) bod 5	7 000 – 25 000	7 000 – 125 000
§ 125c odst. 1 písm. k)	2 000 – 5 000	2 000 – 25 000

** výše pokuty ukládané ve společném řízení příkazem na místě nesmí převýšit 10 000 Kč*

Horní hranice sazby pokuty se zvyšuje na pětinásobek (za přestupek nejpřísněji trestný), tedy např. 5 x 25 000 Kč, tj. 125 000 Kč. Vždy je však nutné **přihlédnout ke všem okolnostem skutků**, zvážit všechny polehčující i přitěžující okolnosti a stanovenou výši pokuty **řádně odůvodnit.** Jinými slovy, za dva spáchané skutky bez naprosto zásadních přitěžujících okolností nelze uložit maximální výši pokuty např. 125 000 Kč.

Úpravu doznalo i pravidlo o **upuštění od správního trestu v rozhodnutí o přestupku, a to právě v souvislosti se společným řízením.** Jak bylo řečeno výše, v situaci, kdy správní orgán nevedl společné řízení o více přestupcích shodného provozovatele vozidla, ačkoli k tomu byl povinen, nejedná se o vadu, která by způsobovala nezákonnost, pokud správní orgán dodrží zásadu absorpce. Může však nastat situace, kdy správní orgán uložil v předchozím řízení nejvyšší možnou pokutu a vyčerpal tak rozmezí sazby správního trestu do dalšího řízení, které mělo být sloučené. V praxi jsme se setkávali se dvěma postupy v případě, kdy správní orgán provozovatele vozidla uznal vinným z přestupku – buď mu uložil pokutu ve výši 0 Kč, nebo upustil od uložení správního trestu dle ust. § 43 zákona č. 250/2016 Sb. Z důvodu sjednocení praxe se proto zákonodárce rozhodl o úpravu přímo v zákoně č. 361/2000 Sb., a to ust. § 125e odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., cit.: *„Od uložení správního trestu podle tohoto zákona nelze v rozhodnutí o přestupku upustit nebo podmíněně upustit; ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich upravující upuštění od uložení správního trestu, který by jinak měl být uložen ve společném řízení, tím není dotčeno.“* V rozhodnutí o vině správní orgán v takových případech upustí od uložení správního trestu.

6. Zproštění odpovědnosti provozovatele vozidla za přestupek

Provozovatel vozidla za přestupek dle ust. § 125f odst. 1 neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích

- bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno,
- byla vozidlu, jehož je provozovatelem, odcizena tabulka s přidělenou RZ, nebo
- provozovatel vozidla podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v RSV, jíž bylo následně vyhověno.

U liberačních důvodů spojených s odcizením vozidla nebo tabulky RZ **se vychází z RSV.**

Co se týká zápisu změny provozovatele vozidla v RSV, je třeba vycházet ze zákona č. 56/2001 Sb. Od 1. 1. 2015 dle ust. § 9 uvedeného zákona platí, že žádost o zápis změny podává společně vlastník a nový provozovatel (nebo pouze vlastník či provozovatel, má-li být novým provozovatelem jeho vlastník); dle ust. § 8 téhož zákona v případě převodu vlastnického práva pak společně dosavadní a nový vlastník a nový provozovatel (není-li totožný s dosavadním nebo novým vlastníkem). Výjimka z povinnosti podat společnou žádost je pak upravena v ust. § 8a zákona č. 56/2001 Sb., a to v případě, došlo-li ke změně vlastníka vozidla na základě převodu vlastnického práva a dosavadní nebo nový vlastník neposkytl potřebnou součinnost pro podání společné žádosti o zápis změny vlastníka vozidla v RSV v zákonem stanovené lhůtě. V takové situaci příslušný správní orgán k vedení RSV vyzve dosavadního nebo nového vlastníka vozidla k vyjádření a poskytnutí potřebných dokladů pro zápis změny.

Tento liberační důvod byl hojně zneužíván účelovým podáním žádosti o zápis změny provozovatele vozidla právě dle ust. § 8a zákona č. 56/2001 Sb. Dle dosavadní judikatury totiž stačilo, aby byla taková žádost před spácháním přestupku podána, a to bez ohledu na její charakter a osud[14]. Tedy i v případě, že příslušný správní orgán zápis v RSV a provozovatel vozidla zůstal nezměněný. Tím se tak bez dalšího zcela proti smyslu právní úpravy zapsaný provozovatel vozidla zprostil odpovědnosti za přestupek dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. Z toho důvodu došlo v tomto případě k provedení úpravy zákona.

Nově již **k vyvinění nepostačí pouhé podání žádosti o zápis změny provozovatele vozidla do RSV, nýbrž je třeba splnit i následnou podmínku v podobě vyhovění takové žádosti.** Pokud tedy byla podána žádost o zápis změny provozovatele vozidla, správní orgán příslušný k vedení řízení o přestupku nejprve ověří pravdivost tvrzení takové informace u správního orgánu příslušného k vedení řízení o žádosti o zápis změny provozovatele vozidla a následně přeruší řízení o přestupku dle ust. § 64 odst. 1 písm. c) bod 1 zákona č. 500/2004 Sb. na dobu nezbytně nutnou, tj. do doby rozhodnutí o žádosti. **Pokud žádosti bylo vyhověno,** tj. došlo k zápisu nového provozovatele vozidla v RSV, **dosavadní provozovatel vozidla za přestupek neodpovídá. Pokud žádosti vyhověno nebylo,** tj. žádost o zápis změny byla zamítnuta nebo řízení o žádosti bylo zastaveno, **bude správní orgán pokračovat nadále v přestupkovém řízení.**

Závěrem lze doplnit, že pokud byl skutek spáchán po podání žádosti o zápisu změny provozovatele vozidla, je nutné vzít v úvahu lhůtu 10 pracovních dnů dle zákona č. 56/2001 Sb. stanovenou pro podání žádosti (počítáno ode dne, kdy změna nastala, tj. kdy byl učiněn převod vlastnického práva). Reálně totiž může nastat situace, kdy s vozidlem po dobu předmětných 10 pracovních dnů bude na pozemních komunikacích jezdit již nový vlastník, který však ještě nebyl zapsán v RSV, což nelze vyhodnotit jako protiprávní jednání. V případě tvrzení provozovatele vozidla o této skutečnosti správní orgán požádá o sdělení bližších informací správní orgán příslušný k vedení RSV.

[14] srov. nález ÚS sp. zn.: Pl. ÚS 114/20 ze dne 9. 11. 2021, cit.: *„Uvedený liberační důvod přitom není vázán na úspěšné ukončení řízení o zápis změny, čemuž může napadené ustanovení bránit, nýbrž toliko na podání žádosti.“*

7. Zánik odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla

Důvody zániku odpovědnosti za přestupek jsou stanoveny v ust. § 29 zákona č. 250/2016 Sb.:

- uplynutí promlčecí doby,
- smrt fyzické osoby,
- zánik právnické osoby, nemá-li právního nástupce,
- vyhlášení amnestie.

Promlčecí doba u přestupků provozovatele vozidla činí **1 rok,** neboť se nejedná o přestupek, za který by zákon č. 361/2000 Sb. stanovil horní hranici sazby pokuty alespoň 100 000 Kč. Případy společného řízení do uvedeného nelze zahrnovat, neboť se musí jednat o konkrétní přestupek, u něhož je taková horní hranice sazby pokuty přímo zákonem stanovena.

Na **stavení a přerušení promlčecí doby** se pak plně uplatní **pravidla stanovená zákonem č. 250/2016 Sb.**, přičemž pokud byla promlčecí doba přerušena (oznámením o zahájení přestupku, doručením příkazu o vině, vydáním rozhodnutí o vině), zaniká **nejpozději 3 roky** od spáchání přestupku. V případě zániku odpovědnosti za přestupek z důvodu uplynutí promlčecí doby správní orgán dle ust. § 76 odst. 1 písm. f) zákona č. 250/2016 Sb. věc odloží, popř. dle ust. § 86 odst. 1 písm. h) téhož zákona zastaví řízení o přestupku.

Nicméně zákon č. 361/2000 Sb. nově stanoví, že **do promlčecí doby přestupku provozovatele vozidla se nezapočítává doba, po kterou bylo vedeno řízení o přestupku řidiče. Shodně i naopak,** do promlčecí doby přestupku řidiče vozidla se nezapočítává doba, po kterou bylo vedeno řízení o přestupku provozovatele vozidla (viz ust. § 125g odst. 2 a 3 zákona č. 361/2000 Sb.). Samozřejmě myšleno vždy **pro shodné porušení povinnosti** řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Tím je narovnána praxe, v níž vlivem obstrukčních praktik docházelo k prodlužování vedených řízení a mohlo dojít k promlčení přestupku provozovatele vozidla, resp. řidiče.

Příklad:

Přestupek byl spáchán dne 1. 3. 2024. V RSV byl zjištěn jako provozovatel vozidla pan A. Správní orgán zaslal dne 2. 4. 2024 výzvu panu A k uhrazení určené částky s poučením. Pan A částku neuhradil a sdělil řidiče vozidla. Řidičem označil pana B. Následně bylo dne 2. 5. 2024 zahájeno řízení o přestupku s údajným řidičem panem B. Jelikož se nepodařilo ve správním řízení panu B spáchání přestupku prokázat, došlo dne 2. 7. 2024 k pravomocnému zastavení řízení o přestupku řidiče vozidla. Doba ode dne 2. 5. 2024 do 2. 7. 2024 se nezapočítává do promlčecí doby přestupku provozovatele vozidla, jež tak trvá (pokud nedojde k přerušení promlčecí doby) do dne 2. 5. 2025.

V situaci, kdy správní orgán zjistí, že provozovatel vozidla (fyzická osoba) **zemřel,** dojde dle ust. § 76 odst. 1 písm. h) zákona č. 250/2016 Sb. k odložení přestupku, popř. dle ust. § 86 odst. 1 písm. k) téhož zákona k zastavení již vedeného řízení o přestupku.

Naopak v situaci, kdy správní orgán zjistí, že provozovatel vozidla (právnická osoba) **zanikl,** ale má právního nástupce, pokračuje v řízení o přestupku právě s tímto **právním nástupcem**. Totiž v případě, že provozovatel vozidla jako právnická osoba zaniká, přechází celé jmění, tj. souhrn všeho, co právnické osobě patří, tedy i dluhy, na jejího právního nástupce. To platí i v případě vymáhání pravomocně uložené pokuty (viz ust. § 102 zákona č. 250/2016 Sb.). Zanikla-li právnická osoba bez právního nástupce, dojde k odložení věci podle ust. § 76 odst. 1 písm. i) zákona č. 250/2016 Sb., popř. dle ust. § 86 odst. 1 písm. k) téhož zákona k zastavení přestupkového řízení.

Závěrem doplňujeme, že v případě **ukončení živnosti** provozovatele vozidla **(podnikající fyzická osoba)** odkazujeme na ust. § 23 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., cit.: *„Přestane-li podnikající fyzická osoba, která je pachatelem, být podnikatelem, její **odpovědnost za přestupek nezaniká**."*

8. Správa úhrady určené částky

V první řadě uvádíme, že ust. § 125h odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb. jasně definuje, že **určená částka je příjmem rozpočtu té obce, jejíž obecní úřad vydal výzvu k uhrazení určené částky.** Zákon č. 361/2000 Sb. zde stanovuje účelové určení výnosu, přičemž místně příslušným správním orgánem k učinění výzvy k uhrazení určené částky je ORP podle místní příslušnosti k řízení o projednávaném přestupku[15].

Pro správu placení určené částky se dosud používal subsidiárně zákon č. 280/2009 Sb., přestože se jeho užití dovozovalo výkladem skrze ust. § 106 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. („*Pro exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění se uplatní postup pro správu daní.*") Z pohledu zákona č. 280/2009 Sb. je **určená částka veřejnoprávním peněžitým plněním, které je příjmem veřejného rozpočtu,** přičemž z ust. § 106 odst. 3 zák. č. 500/2004 Sb. bylo možné dovodit aplikaci zákona č. 280/2009 Sb. při správě placení určené částky[16] [17]. V rámci organizační struktury ORP správu placení peněžitého plnění běžně vykonávají příslušné finanční odbory (podle § 10 odst. 1 téhož zákona je správcem daně správní orgán nebo jiný státní orgán v rozsahu, v jakém mu je zákonem nebo na základě zákona svěřena působnost v oblasti správy daní).

Aby se již nemusela dovozovat aplikace zákona č. 280/2009 Sb. výkladem, bylo žádoucí tuto skutečnost postavit najisto, a to právě **v ust. § 125h odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb.**

Ust. § 161 a § 162 zákona č. 280/2009 Sb. pojednávají **o dělené správě, resp. o procesní dělené správě.** Dělená správa je institutem, který rozšiřuje počet správců daně, daňových subjektů a daní. Procesní dělenou správou je postup, kdy např. správní orgán uloží peněžitou povinnost na základě zákona č. 361/2000 Sb. v procesním režimu zákona č. 250/2016 Sb., resp. zákona č. 500/2004 Sb., avšak v oblasti placení, evidence, zajištění či vymáhání se pohybuje v režimu zákona č. 280/2009 Sb.

Jinými slovy, podle rozsudku NSS, č. j. 6 As 152/2014-78, ze dne 27. 5. 2015 *„O dělenou správu procesní se jedná v případě, kdy státní orgán má pravomoc ukládat pokutu a není v postavení správce daně, protože rozhoduje v režimu správního řádu, příp. zvláštního procesního předpisu; současně však, je-li nadán, ji vybírat a vymáhat podle daňového práva, získává postavení správce daně. O dělenou správu věcnou se jedná v případě, kdy orgán ukládající pokutu je odlišným*

---

[15] viz ust. § 125e odst. 1 ve spojení s ust. § 124 odst. 5 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb.

[16] srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č. j.: 52 A 69/2015-53 ze dne 27. 4. 2016, cit.: *„Tedy, byť se dle názoru krajského soudu nejedná o dělenou správu ve smyslu ust. § 161 daňového řádu (nejsou splněny podmínky tam uvedené - správní řízení, vydání rozhodnutí), je pomocí analogie ust. § 106 odst. 3 správního řádu, nutno dovodit použití daňového řádu, neboť se jedná o peněžité plnění, které bylo uloženo na základě zákona při výkonu veřejné moci k tomu zmocněným orgánem, přičemž v případě dobrovolné a včasné úhrady se jedná o příjem do veřejného rozpočtu, kterým je konkrétně rozpočet dané obce. Pak je tedy nanejvýš racionální v zájmu jednoty právního řádu, aby lhůta k peněžitému plnění byla počítána podle ustanovení, která jsou obsažena právě v daňovém řádu, tedy podle ustanovení 166 odst. 1 písm. a) ve spojení s ust. § 33 odst. 2, 4 daňového řádu, které svým účelem dopadá na nejblíže podobné případy."*

[17] srov. rozsudek NSS č. j.: 10 As 291/2019-31 ze dne 27. 2. 2020 a č. j.: 6 As 167/2019-36 ze dne 18. 12. 2019, cit.: *„Z obsahu správního spisu naopak nevyplývá, že by nejpozději v den připsání platby na účet žalovaného došla žalovanému žádost spolku Ochrana řidičů o. s. o vrácení platby provedené zřejmým omylem ve smyslu uvedeného § 165 odst. 3 daňového řádu, použitelného pro vybírání peněžitých plnění v oblasti regulované (přímo či subsidiárně) správním řádem na základě § 106 odst. 3 správního řádu. Žalovaný tudíž došlou částku oprávněně považoval za platbu provedenou za stěžovatele jako provozovatele vozidla, kterou nebyl dle § 165 odst. 1 daňového řádu oprávněn plátci vrátit, naopak byl s ní dle § 164 odst. 4 daňového řádu povinen zacházet jako s platbou uskutečněnou samotným stěžovatelem, což také učinil."*

od orgánu, který má pravomoc ji vybírat a vymáhat, proto správu tohoto peněžitého plnění tomuto orgánu předá. K dělené správě dochází i při dobrovolném splnění uložené povinnosti. Rozhodující význam má skutečnost, že správu peněžitého plnění (vybírání, či vymáhání uložené povinnosti) uskutečňuje vždy správce daně podle daňových procesních předpisů, zatímco povinnost byla uložena správním orgánem v režimu správního řádu, příp. zvláštního procesního předpisu. Nemá význam, zda správcem daně je v rámci správy daně stejný subjekt, který byl v předcházejícím řízení správním orgánem nebo subjekt odlišný. Daňová teorie i nový daňový řád chápou dělenou správu úplně stejným způsobem (§ 161 a 162 daňového řádu). Důležité je právě uvedené překlopení procesního režimu.“[18]

Příklad dělené správy, resp. procesní dělené správy v praxi:

Správní orgán vydá rozhodnutí, jímž je provozovatel vozidla uznán vinným z přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. Správní trest pokuty uložený v rozhodnutí provozovatel vozidla ve stanovené lhůtě neuhradí, proto předmětný spis, popř. relevantní podklady předá k vymáhání pokuty podle zákona č. 280/2009 Sb. svému finančnímu odboru, resp. celnímu úřadu.

V souvislosti s uvedeným příkladem připomínáme nedávnou novelu zákona č. 273/2008 Sb. a zákona č. 17/2012 Sb. ohledně **nedoplatků na pokutách**. Dle ní mohou správní orgány předat nedoplatek na pokutě k vymáhání obecnému správci daně, tj. celnímu úřadu podle § 106 zákona č. 500/2004 Sb.[19]

Abychom přiblížili dělenou správu ještě jinak, mimo objektivní odpovědnost provozovatele vozidla, lze zmínit situaci z praxe, kdy např. PČR vydá příkaz na místě, resp. příkazový blok na peněžitou povinnost na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení, o lhůtě splatnosti a o následcích nezaplacení. PČR vydá obviněnému část B příkazového bloku a část A s údaji o subjektu současně se seznamem příkazových bloků následně předává k vymáhání celnímu úřadu.

8.1. Určená částka uhrazena v cizí měně

Dle ust. § 125h odst. 8 zákona č. 361/2000 Sb. platí, že byla-li částka určená na úhradu určené částky poukázána **v cizí měně, považuje se určená částka za uhrazenou ve stanovené výši také v případě, že byla uhrazena v nižší výši a rozdíl mezi určenou částkou a uhrazenou částkou nepřevyšuje 1 % z určené částky.**

Nově zakotvené **pravidlo se váže ke kurzovnímu rozdílu měny.** Stanovené 1 % zde představuje rozdíl kurzovní, nikoliv rozdíl při úhradě. V praxi totiž v důsledku kurzovního rozdílu dochází k tomu, že určená částka není uhrazena v přesně stanovené výši, a proto ji bylo nutné vrátit,

---

[18] srov. rozsudek NSS č. j.: 8 As 143/2014-47 ze dne 31. 7. 2015, cit.: *„Exekuční správní orgán (§ 106 odst. 2 správního řádu) postupuje při provádění exekuce na peněžitá plnění podle § 175 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Při volbě způsobu vymáhání je povinen dbát zásad přiměřenosti a hospodárnosti. Vymáhat plnění prostřednictvím soudního exekutora může pouze, pokud výše nákladů spojených s vymáháním, které bude povinný subjekt nucen uhradit, není ve zjevném nepoměru k výši vymáhané částky.“*

[19] viz ust. § 42a odst. 1 písm. b) zákona č. 273/2008 Sb., cit.: *„Policista je oprávněn při kontrole motorového vozidla požadovat po řidiči tohoto vozidla uhrazení jeho nedoplatku nebo nedoplatku provozovatele tohoto vozidla na pokutě za přestupek podle zákona o silničním provozu, zákona o pozemních komunikacích nebo zákona o silniční dopravě, umožní-li mu uhrazení nedoplatku na místě kontroly motorového vozidla v hotovosti a bezhotovostním převodem, k němuž je dán platební příkaz prostřednictvím platební karty, a to pouze v případě, pokud byl nedoplatek na této pokutě předán k vymáhání obecnému správci daně.“* Viz ust. 35b odst. 1 písm. b) zákona č. 17/2012 Sb., cit.: *„Celník je oprávněn při kontrole dopravních prostředků a jejich nákladů požadovat po řidiči motorového vozidla uhrazení jeho nedoplatku nebo nedoplatku provozovatele tohoto vozidla na pokutě za přestupek podle zákona o silničním provozu, zákona o pozemních komunikacích nebo zákona o silniční dopravě, umožní-li mu uhrazení tohoto nedoplatku na místě kontroly motorového vozidla v hotovosti a bezhotovostním převodem, k němuž je dán platební příkaz prostřednictvím platební karty, a to pouze v případě, pokud byl nedoplatek na této pokutě předán k vymáhání obecnému správci daně.“*

načež se muselo pokračovat v šetření přestupku řidiče, potažmo zahájením řízení o přestupku provozovatele vozidla. Z toho důvodu nově platí, že je-li určená částka poukázána v cizí měně a případný nedoplatek nepřevyšuje 1 % kurzovního rozdílu, určená částka se považuje za uhrazenou ve stanovené výši. **Hranice 1 %** byla stanovena s ohledem na minimalizaci administrativního zatížení správního orgánu, přičemž **je výsledkem denního statistického zkoumání kurzovních změn, které se pohybují v rámci onoho 1 %. Účelem daného ustanovení je tedy primárně odstranit dopady kurzových pohybů na postup správního orgánu.**

Podle § 163 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb. platí, že: *„Je-li platba poukázána v cizí měně, zaeviduje ji správce daně na osobní daňový účet daňového subjektu ve výši, v jaké mu byla připsána na účet v české měně.“* Výši uhrazené určené částky v cizí měně správce daně přepočítává kurzem vyhlášeným Českou národní bankou ke dni platby, přičemž i nadále platí, že rozhodným okamžikem pro dodržení lhůty k zaplacení určené částky je den připsání částky na příslušný účet. K tomu je nutno dodat, že z dikce dotčených právních předpisů vyplývá, že **v cizí měně je možno uhradit určenou částku toliko bezhotovostně**[20].

Příklad:

Provozovateli vozidla byla do zahraničí doručena výzva k uhrazení určené částky ve výši 500 Kč, načež ten ji uhradil bankovním převodem 15. den ode dne doručení výzvy ve výši 20,30 EUR, tj. uhradil ji včas. Ke dni platby činil kurz vyhlášený Českou národní bankou 24,41 Kč, tzn., že provozovatel vozidla uhradil částku ve výši 495,523 Kč (20,30 x 24.41), resp. ORP zaeviduje tuto platbu poukázanou v cizí měně ve výši, v jaké byla připsána na účet v české měně. Pakliže vezmeme v potaz hranici 1 % z určené částky 500 Kč, provozovatel vozidla měl uhradit nejméně 495 Kč. Jedná se tak o řádně uhrazenou určenou částku.

9. Přeplatek

Již pod bodem 2. jsme zmínili, že uhrazená určená částka se může v konkrétních případech stát přeplatkem. V tomto bodě tak rozebereme zcela nový institut v zákoně č. 361/2000 Sb.

V praxi se velmi často stávalo, že určená částka byla uhrazena den či dva po doručení výzvy k uhrazení určené částky, přičemž správní orgán byl povinen takto uhrazenou částku vracet (nehledě na nezákonné praktiky některých správních orgánů spočívajících v ponechání si takové částky a odložení věci). Uvedený postup je však spojen s administrativními náklady na vrácení platby, tj. především mzdové náklady zaměstnanců, kteří tuto problematiku zpracovávají, a bankovní poplatky, jež byly placeny za přijetí částky i její vrácení. Nejen proto novela vymezuje okamžiky, kdy se částka určená na úhradu určené částky stává přeplatkem.

Přeplatkem je podle ust. § 154 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb. míněna částka, o kterou úhrn plateb a vratek na kreditní straně osobního daňového účtu převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně osobního daňového účtu. Zákon č. 361/2000 Sb. pak speciálně upravuje podmínky, za nichž se určená částka stává oním přeplatkem (viz bod 2.)

Dle ust. § 125h odst. 9 zákona č. 361/2000 Sb. se **přeplatkem provozovatele vozidla stává částka určená na úhradu určené částky**

a) **uhrazená po dni splatnosti určené částky**, a to ke dni její platby,

b) **v rozsahu převyšujícím stanovenou výši určené částky**, a to ke dni splatnosti určené částky, nebo

[20] srov. ust. § 13 zákona č. 6/1993 Sb., cit.: *„Peněžní jednotkou v České republice je koruna česká, zkratka názvu je "Kč". Koruna česká se dělí na sto haléřů.“* s přihlédnutím k zásadě mezinárodního práva soukromého, že má být plněno v peněžní jednotce (měně) toho státu, kde je místo plnění.

c) **uhrazená v nižší výši**, než je stanovená výše určené částky, a to ke dni splatnosti určené částky.

Zde je vhodné poukázat na rozlišování pojmů **„platba“ a „splatnost“,** zejména jaký den je považován za den platby, jakož i na počítání času podle ust. § 33 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., dle něhož **připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den.**

Za den platby se podle ust. § 166 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb. považuje

a) u platby, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb nebo provozovatelem poštovních služeb, den, kdy byla připsána na účet správce daně,

b) u platby prováděné v hotovosti u správce daně den, kdy úřední osoba platbu převzala, nebo

c) u platby prováděné bezhotovostním převodem, k němuž je dán platební příkaz prostřednictvím platební karty nebo obdobného platebního prostředku, den, kdy ten, kdo daň platí, předal platební příkaz správci daně.

Skutečnost, že novela užívá institutu přeplatku je spojená právě již s řečeným snížením administrativní náročnosti i finančními úsporami. **Přeplatek dle ust. § 154 zákona č. 280/2009 Sb. se totiž převádí na úhradu nedoplatku téhož subjektu.** V případě zákona č. 361/2000 Sb. tak lze přeplatek použít na jakoukoli pravomocně uloženou pokutu, kterou shodný subjekt, tj. konkrétní provozovatel vozidla do stanovené doby neuhradil (dále jen „nedoplatek“).

Příklad:

Provozovateli vozidla byla doručena dne 2. 4. 2024 do datové schránky výzva k uhrazení určené částky ve výši 600 Kč, načež ten ji v přesné výši uhradil bankovním převodem dne 3. 5. 2024, což je 31. den ode dne doručení výzvy, tj. uhradil ji po dni splatnosti určené částky. Částka určená na úhradu určené částky se tak stala v souladu s ust. § 125h odst. 9 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb. přeplatkem ke dni její platby, tj. ke dni 3. 5. 2024. Správní orgán následně zjistí, že shodnému provozovateli vozidla byla správním orgánem v minulosti pravomocně uložena pokuta 1 500 Kč, tudíž uhrazenou částku správní orgán použije na tento nedoplatek a po provozovateli vozidla vymáhá pouze zbylou část, tj. 900 Kč. Mezitím správní orgán provádí nezbytné kroky ke zjištění řidiče, resp. zahájí řízení o přestupku dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.

10. Vratitelný přeplatek

V situaci, kdy správní orgán neeviduje žádnou neuhrazenou pokutu, tj. nedoplatek provozovatele vozidla, stává se přeplatek vratitelným přeplatkem. V tomto směru je důležité uvést, že **vždy bude důležité nastavit spolupráci mezi jednotlivými odbory** (např. odbor přestupků a odbor finanční) ORP tak, aby si dle své dosavadní praxe předávaly aktuální informace a relevantní podklady.

S ohledem na nejistotu v postupu správních orgánů ohledně vracení určených částek, je v ust. 125h odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. nově přímo stanoveno, že správní orgán **vrací vratitelný přeplatek bezhotovostním převodem na účet vedený u poskytovatele platebních služeb, z něhož byla částka určená na úhradu určené částky poukázána.** Oproti dřívější právní úpravě tak určená částka nemusí být vrácena přímo provozovateli, resp. výlučně na jeho účet, nýbrž na účet vedený u poskytovatele platebních služeb, z něhož byla částka určená na úhradu určené částky poukázána. Novela reaguje na problémy z praxe, kdy docházelo k situacím, že správní orgány musely vyzývat provozovatele vozidel, aby uvedli, na jaký účet má být platba zaslána zpět, čímž vznikaly náklady pro ORP a rostla časová náročnost celého procesu,

zejména s ohledem na jazykové bariery, následné (ne)reakce provozovatelů vozidel apod. Často se stávalo, že určenou částku poukázala jiná osoba než provozovatel vozidla – manželka, manžel, jiný rodinný příslušník, nebo přímo konkrétní řidič, který měl vozidlo v užívání. Pro ORP výše uvedené představuje vysokou zátěž na personál i finance. Navíc, pokud nebyl provozovatel vozidla kontaktní, resp. pokud na výzvu ke sdělení účtu nezareagoval, bylo vrácení určené částky reálně nemožné, přičemž se dotčený správní orgán mohl dostávat do rozporu se zákonem.

Zmíněné ustanovení pamatuje i na případy vrácení vratitelného přeplatku v případě uhrazení určené částky jiným způsobem než bezhotovostním převodem, resp. dále stanovuje, že **nebyla-li tato částka poukázána bezhotovostním převodem, správní orgán vyzve provozovatele vozidla ke sdělení údajů potřebných pro vrácení přeplatku,** a to ve lhůtě, která nesmí být kratší než 30 dnů. **Marným uplynutím 3 měsíců** ode dne stanovené lhůty pro sdělení údajů potřebných pro vrácení přeplatku **vratitelný přeplatek zaniká a stává se příjmem rozpočtu ORP**. O této skutečnosti je správní orgán povinen provozovatele vozidla ve výzvě poučit. Doplňujeme, že dle ust. § 155a odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb. správní orgán **vrací vratitelný přeplatek v české měně.**

Totéž ustanovení, tj. ust. § 125h odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. dále stanoví, že **vratitelný přeplatek nižší než 200 Kč se nevrací,** resp. podle § 125h odst. 12 téhož zákona vratitelný přeplatek nižší než 200 Kč **zaniká a stává se příjmem rozpočtu ORP uplynutím 3 měsíců** ode dne vzniku přeplatku. Inspirací pro uvedené pravidlo je právě zákon č. 280/2009 Sb.

10.1. Částka určená na úhradu určené částky v rozsahu převyšujícím stanovenou výši určené částky

Pokud byla určená částka uhrazená, byť ve lhůtě, ale v rozsahu převyšujícím stanovenou výši určené částky a správní orgán neeviduje nedoplatek provozovatele vozidla, stává se částka uhrazená nad rámec stanovené určené částky vratitelným přeplatkem. Jinými slovy částka určená na úhradu určené částky je ke dni splatnosti určené částky vyšší minimálně o 200 Kč, než byla stanovena výše určené částky. Takový **přeplatek je správní orgán povinen vrátit provozovateli vozidla do 2 měsíců ode dne jeho vzniku, tj. ode dne splatnosti určené částky.**

Příklad:

Provozovateli vozidla byla doručena dne 5. 2. 2024 prostřednictvím provozovatele poštovních služeb výzva k uhrazení určené částky ve výši 750 Kč, načež ten ji následující den ve výši 800 Kč uhradil bankovním převodem, tj. uhradil ji včas. Vzhledem k tomu, že uhradil částku ve vyšší výši, než byla stanovená výše určené částky, stala se částka určená na úhradu určené částky podle § 125h odst. 9 písm. b) zák. č. 361/2000 Sb. přeplatkem ke dni splatnosti určené částky, tj. ke dni 6. 3. 2024, neboť tento den je 30. den ode dne doručení výzvy. Správní orgán z důvodu úhrady určené částky věc přestupku řidiče dle ust. § 125h odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. odloží dne 7. 3. 2024. Správní orgán následně nezjistí u shodného provozovatele vozidla žádný jiný nedoplatek, a tak se 50 Kč stává vratitelným přeplatkem. Nicméně dle ust. § 125h odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. se vratitelný přeplatek nižší než 200 Kč provozovateli vozidla nevrací, tudíž zůstává v dispozici správnímu orgánu a stává se příjmem jeho rozpočtu.

10.2. Částka určená na úhradu určené částky uhrazená po dni splatnosti

Byla-li určená částka uhrazena ve stanovené výši, ale po dni splatnosti, a správní orgán neeviduje nedoplatek provozovatele vozidla, stává se částka v celé výši vratitelným přeplatkem. V takovém případě je správní orgán **povinen celou částku vrátit provozovateli vozidla do 1 roku ode dne jeho vzniku, tj. ode dne její platby.**

Lhůta 1 roku je zde určena s ohledem na zánik odpovědnosti za přestupky u důvodu uplynutí promlčecí doby, která je v daných případech stanovena právě na 1 rok. Navíc platí, že **lhůta**

1 roku neběží, tj. se staví, po dobu, kdy je vedeno řízení o přestupku dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., ve vztahu k němuž byla určená částka uhrazena. Tato skutečnost reaguje na cíl započíst určenou částku na pravomocně uloženou pokutu.

Příklad:

Provozovateli vozidla byla doručena dne 2. 5. 2024 do datové schránky výzva k uhrazení určené částky ve výši 500 Kč s poučením, načež ten ji ve stanovené výši dne 5. 6. 2024 uhradil, tj. uhradil ji po dni splatnosti (den splatnosti připadl na pondělí dne 3. 6. 2024, neboť 30. den ode dne doručení výzvy připadl na sobotu dne 1. 6. 2024). Podle § 125h odst. 9 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb. se částka určená na úhradu určené částky, tj. 500 Kč, stala ke dni její platby (den 5. 6. 2024) přeplatkem provozovatele vozidla, neboť byla uhrazená po dni splatnosti (den 3. 6. 2024) určené částky. Správní orgán z důvodu úhrady určené částky věc přestupku řidiče dle ust. § 125h odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. odložil dne 6. 6. 2024. Správní orgán následně nezjistí u shodného provozovatele vozidla žádný jiný nedoplatek, a tak se 500 Kč stává vratitelným přeplatkem. Téhož dne, tj. dne 6. 6. 2024 správní orgán zahájil řízení o přestupku s provozovatelem vozidla; lhůta 1 roku související s vratitelným přeplatkem podle § 125h odst. 10 písm. b) zák. č. 361/2000 Sb. neběží, neboť ORP vede řízení o přestupku podle § 125f odst. 1 téhož zákona, ve vztahu k němuž byla určená částka uhrazena.

Po zhodnocení důkazních prostředků vydal správní orgán dne 6. 12. 2024 rozhodnutí o vině provozovatele vozidla, přičemž ve výrokové části rozhodnutí započítal onu částku 500 Kč na pokutu, jež činila 3 000 Kč. Provozovatel odvolání nepodal, rozhodnutí tak nabylo právní moci. Provozovateli zbývá uhradit 2 500 Kč, pomineme-li náklady řízení.

10.3. Částka určená na úhradu určené částky uhrazená v nižší výši, než je stanovena výše určené částky

Byla-li určená částka uhrazena v nižší výši, nezpůsobené kurzovním rozdílem 1 %, po dni splatnosti, a správní orgán neeviduje nedoplatek provozovatele vozidla, stává se částka v celé výši vratitelným přeplatkem. V takovém případě je **správní orgán povinen celou částku vrátit provozovateli vozidla do 1 roku ode dne jeho vzniku, tj. ode dne splatnosti určené částky.**

Lhůta 1 roku je zde určena s ohledem na zánik odpovědnosti za přestupky u důvodu uplynutí promlčecí doby, která je v daných případech stanovena právě na 1 rok. **Navíc platí, že lhůta 1 roku neběží, tj. se staví po dobu, kdy je vedeno řízení o přestupku dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., ve vztahu k němuž byla určená částka uhrazena.** Tato skutečnost reaguje na cíl započíst určenou částku na pravomocně uloženou pokutu.

Příklad:

1. Provozovateli vozidla byla doručena dne 9. 5. 2024 prostřednictvím provozovatele poštovních služeb výzva k uhrazení určené částky ve výši 650 Kč, načež ten ji dne 14. 5. 2024 uhradil ve výši 500 Kč na pokladně správního orgánu. Vzhledem k tomu, že uhradil částku v nižší výši, než byla stanovená výše určené částky, stala se částka určená na úhradu určené částky podle § 125h odst. 9 písm. c) zák. č. 361/2000 Sb. přeplatkem ke dni splatnosti určené částky, tj. k 30. dni ode dne doručení výzvy (den splatnosti připadl na pondělí dne 10. 6. 2024, neboť 30. den ode dne doručení výzvy připadl na sobotu dne 8. 6. 2024). Správní orgán nezjistí u shodného provozovatele vozidla žádný jiný nedoplatek, a tak se uhrazená částka v celé výši stává vratitelným přeplatkem, kterou je správní orgán povinen vrátit do 1 roku ode dne jeho vzniku, tj. do dne 10. 6. 2025. Mezitím správní orgán marně provedl nezbytné kroky ke zjištění řidiče, věc přestupku řidiče dne 10. 7. 2024 odložil a dne 17. 7. 2024 zahájil řízení o přestupku dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. Od toho dne neběží lhůta 1 roku určená pro vrácení vratitelného přeplatku. Správní orgán vedl přestupkové řízení s provozovatelem vozidla, nicméně řízení bylo dne 17. 10. 2024 zastaveno. Přeplatek byl po celou dobu stále v dispozici správního orgánu. Lhůta 1 roku určená na vrácení vratitelného přeplatku končí dnem 3. 8. 2025. Dne 2. 1. 2025 tak správní

orgán vyzval provozovatele vozidla podle § 125h odst. 11 zákona č. 361/2000 Sb. ke sdělení údajů potřebných pro vrácení vratitelného přeplatku ve výši 500 Kč. Ve výzvě stanovil lhůtu 30 dnů ode dne jejího doručení a řádně jej poučil. Provozovatel vozidla na výzvu nereagoval, proto vratitelný přeplatek uplynutím 3 měsíců ode dne 3. 2. 2025 (marné uplynutí 30 dnů připadlo na pondělí dne 3. 2. 2025, neboť 30. den ode dne doručení výzvy připadl na sobotu dne 1. 2. 2025), tj. uplynutím stanovené 30denní lhůty zaniknul a stal se příjmem rozpočtu správního orgánu.

2. Provozovateli vozidla byla dne 18. 1. 2024 do zahraničí doručena výzva k uhrazení určené částky ve výši 500 Kč, načež ten ji uhradil bankovním převodem dne 2. 2. 2024 ve výši 30 EUR, tj. uhradil ji včas. Ke dni platby činil kurz vyhlášený Českou národní bankou 24.41 Kč, tzn., že provozovatel vozidla uhradil částku ve výši 732 Kč, resp. správní orgán zaeviduje tuto platbu poukázanou v cizí měně ve výši, v jaké byla připsána na účet v české měně. Vzhledem k tomu, že provozovatel vozidla uhradil částku ve vyšší výši, než byla stanovená výše určené částky, stala se částka určená na úhradu určené částky podle § 125h odst. 9 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb. přeplatkem ke dni splatnosti určené částky, tj. ke dni 19. 2. 2024 (den splatnosti připadl na pondělí dne 19. 2. 2024, neboť 30. den ode dne doručení výzvy připadl na sobotu dne 17. 2. 2024). Jelikož určená částka byla uhrazena, správní orgán věc přestupku řidiče dle ust. § 125h odst. 5 odloží dne 20. 2. 2024. Následně správní orgán nezjistí u shodného provozovatele vozidla žádný jiný nedoplatek, a tak se částka 232 Kč stává vratitelným přeplatkem, který je správní orgán povinen vrátit provozovateli do 2 měsíců ode dne jeho vzniku, tj. do dne 19. 4. 2024. Správní orgán tak dne 19. 3. 2024 částku 232 Kč vrátí bezhotovostním převodem na účet vedený u poskytovatele platebních služeb, z něhož byla částka určená na úhradu určené částky poukázána.

K výše uvedené problematice uvádíme, že **vzniklý přeplatek se započítá na pokutu v případě, že je provozovatel vozidla uznán vinným (srov. ust. § 154 odst. 2, 4 zákona č. 280/2009 Sb.).**

Jinými slovy přeplatek lze převést na úhradu nedoplatku provozovatele vozidla, resp. není-li takového nedoplatku, stává se přeplatek **vratitelným přeplatkem a zůstává jako platba na dosud neuhrazenou pokutu, jež bude v rámci řízení o přestupku provozovateli vozidla uložena. Z toho důvodu právě lhůta 1 roku pro vrácení vratitelného přeplatku neběží po dobu vedení přestupkového řízení.**

Dle našeho názoru **je vhodné toto započtení provést v rámci výrokové části rozhodnutí (posléze v odůvodnění blíže zdůvodnit),** jež obsahuje výrok o uložení správního trestu, aby obviněný přehledně seznal, že již nemusí hradit celou výši pokuty (formulace započtení, tedy snížení částky pokuty o částku přeplatku, zůstává na uvážení každého správního orgánu). V opačném případě by mohlo v praxi docházet k situacím, kdy by provozovatel uhradil celou výši pokuty, čímž by se správní orgán bezdůvodně obohatil, neboť by disponoval navíc i částkou určenou na úhradu určené částky. Následně by onu částku musel vracet, což by postrádalo smyslu vzniku ustanovení ohledně přeplatků a jejich použitelnosti nejen z důvodu menší administrativní zátěže.

Navíc, pokud rozhodnutí správního orgánu, v němž bude započtena částka určená na úhradu určené částky na pokutu, nenabyde právní moci, není vykonatelné. Laicky řečeno, nic se neděje. Správní orgán bude dále postupovat podle § 125h odst. 10 zák. č. 361/2000 Sb.

<u>Příklady výroků:</u>

1) …ukládá správní trest pokuty ve výši 3 000 Kč, přičemž na tuto pokutu je podle § 154 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb. započtena částka určená na úhradu určené částky ve výši 500 Kč, jež se stala přeplatkem ke dni 5. 6. 2024… Dále se obviněnému ukládá za povinnost podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb. uhradit Magistrátu hl. m. Prahy náhradu nákladů řízení, stanovenou v paušální částce 1 000 Kč.

Splatnost uložené pokuty a nákladů řízení, to vše ponížené o výše uvedený přeplatek, se podle § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 stanovuje do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto

rozhodnutí. Na podkladě výše uvedeného správní orgán jmenovanou osobu poučuje, že je povinna pokutu a náklady řízení, to vše ponížené o onen přeplatek, uhradit v rozhodnutím stanovené době, …

2) …ukládá správní trest pokuty ve výši 3 000 Kč [na uloženou pokutu se podle § 154 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb. započítává přeplatek ve výši 500 Kč vzniklý ke dni 5. 6. 2024 podle § 125h odst. 9 písm. a) téhož zákona]. Dále se obviněnému ukládá za povinnost podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb. uhradit Magistrátu hl. m. Prahy náhradu nákladů řízení, stanovenou v paušální částce 1 000 Kč.

Splatnost uložené pokuty (snížená o výše uvedený přeplatek) a nákladů řízení, se podle § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 stanovuje do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Na podkladě výše uvedeného správní orgán jmenovanou osobu poučuje, že je povinna pokutu (sníženou o výše uvedený přeplatek) a náklady řízení, uhradit v rozhodnutím stanovené době, …

B) POJMY

11. ATP

11.1. Obecně

Zákon č. 361/2000 Sb. nedefinuje pojem ATP, nicméně judikatura se jím již opakovaně zabývala. *„… **bude se jednat především o technické prostředky trvale nainstalované a zpravidla pevně zabudované na určitém místě, které nevyžadují přítomnost obsluhujícího personálu. Takové měřidlo je obsluhou toliko umístěno, nainstalováno, případně spuštěno, avšak samotné měření již probíhá automaticky bez toho, aby zařízení obsluha ovládala. Charakter ATP je tak dán automatizovaným měřením, které probíhá bez vlivu obsluhy**.[21]“* Lze odkázat například na rozsudek Krajského soudu v Brně, č. j.: 31 A 3/2015-37 ze dne 29. 9. 2016, cit.: *„Pro posouzení toho, zda se jedná o automatizovaný technický prostředek, je zcela nerozhodné to, že se jedná o rychloměr, který lze používat pouze v souladu s návodem k obsluze (u každého přístroje je nutno při nastavení, resp. uvedení do provozu dbát na dodržení podmínek výrobcem uvedených v návodu k obsluze), a to, že dle záznamu o měření byl předmětný rychloměr nastaven konkrétní osobou, jejíž jméno je v záznamu uvedeno (neboť každý silniční radar někdo musí nastavit bez ohledu na to, zda je umístěn na mýtné bráně, pevném, stálém stanovišti u silnice, nebo je umisťován ad hoc). Podstatné je pouze to, zda je rychloměr schopen fungovat samostatně, tedy automaticky zaznamenávat a vyhodnocovat rychlost všech projíždějících vozidel, nebo zda je k výběru a měření rychlosti toho kterého konkrétního vozidla nutná součinnost lidské obsluhy. … Podle názoru zdejšího soudu nelze rozlišovat mezi automatizovanými technickými prostředky na základě toho, zda jsou nastaveny jen jednou a následně se stále nachází na jediném místě nebo jsou opakovaně nastavovány a umisťovány na rozličných stanovištích. Jediným dělícím kritériem je režim měření, tedy automatický, kdy jsou snímána veškerá projíždějící vozidla a zaznamenávána jejich rychlost, a manuální, kdy výběr měřeného vozu a měření rychlosti provádí obsluha rychloměru. … Zároveň soud nutně musí poukázat na to, že samotný „stativ“, na kterém je radar umístěn, je nepodstatný. Stejný rychloměr typu Ramer AD9 může být umístěn v pevné „budce“ u silnice, na mýtné bráně, na trojnožce, nebo v zavazadlovém prostoru služebního vozidla. Nic z toho ale nevypovídá o tom, jak tento rychloměr měří, a je holým nesmyslem rozlišovat při definici automatizovaného technického prostředku např. mezi stejnými rychloměry typu Ramer AD9 podle toho, jak jsou nainstalovány.“*

Skutečnost, že protiprávní jednání bylo zjištěno prostřednictvím ATP při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, **musí být správní orgán schopen doložit**.[22]

[21] srov. rozsudek NSS č. j.: 9 As 213/2017-37 ze dne 31. 5. 2018

[22] srov. rozsudek NSS č. j.: 8 As 270/2017-76 ze dne 31. 7. 2019, cit.: „To, že měření bylo provedeno automatem, je podmínkou skutkové podstaty správního deliktu a správní orgán tuto skutečnost musí řádně doložit a odůvodnit.“

11.2. Detekce překročení nejvyšší dovolené rychlosti, detekce jízdy „na červenou“

Vzhledem k závěrům pod bodem 11.1. je zřejmé, že pod pojem ATP spadají všechny radary a kamerové systémy nainstalované a zabudované na předem určených místech, které nevyžadují přítomnost obsluhy; jedná se tedy o **všechna stacionární bezobslužná zařízení**.

Za ATP je důvodné shledat i případy, kdy je technické zařízení (např. právě typu Ramer) **zabudované v policejním vozidle**, kdy policista je tím, kdo vozidlo pouze zastaví na určeném stanovišti a manuálně jej nastaví a zapne. Je však nutné vyloučit jakoukoli průběžnou či operativní obsluhu takového zařízení v určeném čase a místě, tedy jakýkoliv zásah do samotného výběru vozidel, s nímž je pácháno protiprávní jednání v silničním provozu. Z toho důvodu případy, kdy policista zastaví policejní vozidlo na stanovenou dobu, po kterou nechá zařízení samostatně zachycovat všechny projíždějící vozidla, a následně zařízení vypne, je možné. Tudíž **i mobilní technická zařízení je možné,** za splnění daných podmínek, **považovat za ATP**. Rozhodující podmínkou pro statut ATP je tedy skutečnost, že po uvedení technického zařízení do činnosti, vyhodnocuje toto zařízení jízdu všech vozidel. Oznámení takových vozidel pak tvoří nepřerušovanou řadu ve stanoveném čase. Nezbytnou podmínkou zůstává skutečnost, že **identita skutečného řidiče není v daný okamžik zjistitelná**, jinými slovy, že v daném místě a čase není organizováno kontrolní stanoviště za účelem zastavení kontrolovaného vozidla a zjištění jeho řidiče[23] [24].

S ohledem na uvedené doporučujeme, aby se jednalo o **předem dohodnuté bezpečnostní akce** na rizikových místech, kde z objektivních příčin není možné reálně zjistit řidiče vozidla (kontrolní stanoviště není možné s ohledem na určené místo ustavit) a kde je ohrožen život a zdraví, jakož i majetek ostatních osob, nejen účastníků silničního provozu (např. pozemní komunikace přímo u školy, školky a míst se zvýšeným pohybem osob). V rámci koordinace postupu, součinnosti, zajištění efektivity a vůbec smyslu institutu objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla je nutné tento institut posuzovat v intencích jednolitosti a ucelenosti činností veškerých orgánů veřejné moci, resp. účelem je zdárně vyřešit zjištěná protiprávní jednání, nikoli zahltit dotčené správní orgány a zmařit tak od počátku danou činnost.

Lze tedy shrnout, že za ATP se považují **veškerá stacionární zařízení, jakož i úsekové měření, případně i předem dohodnuté ustavení mobilního technického zařízení puštěného v automatickém režimu**, do něhož není žádným způsobem zasahováno, a zachycená vozidla nejsou kontrolována na místě. Jakékoliv další rozšiřování pojmu ATP je nežádoucí a v rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, v níž je zdůrazněn princip přiměřenosti.

Závěrem, s ohledem na časté dotazy k dané problematice uvádíme, že **nastavení hranice limitu pro detekci překročení nejvyšší dovolené rychlosti je na uvážení orgánu provádějícího měření rychlosti**. *„Hranice či rychlostní limit nastavený pro zahájení měření není pro posouzení, zda byl přestupek spáchán, relevantní. Skutečnost, že ostatní účastníci silničního provozu pohybující se rychlostí 50-59 km/h nemusí být při spáchání přestupku přistiženi, stěžovatelce nezakládá právo na to, aby sama nebyla za přestupek postižena (srov. rozsudek Nejvyššího*

---

[23] srov. rozsudek NSS č. j.: 9 As 213/2017-37 ze dne 31. 5. 2018, cit.: *„Podmínkou je také skutečnost, že identita řidiče v daném okamžiku není zjistitelná, to znamená, že na kontrolovaném místě není zřízeno kontrolní pracoviště a kontrolované vozidlo není zastavováno a jeho řidič zjištěn.“*

[24] srov. rozsudek NSS č. j.: 6 As 128/2015 ze dne 23. 3. 2016, cit.: *„ESLP nejdříve připomněl, že presumpce neviny a povinnost toho, kdo rozhoduje o trestním obvinění, nést důkazní břemeno nejsou absolutní, neboť právní a faktické domněnky existují v každém systému trestního práva a nejsou principiálně v rozporu s Úmluvou, pokud smluvní státy zůstanou v rozumných mezích, přičemž vezmou v potaz, co je v sázce, a práva obviněného. Jinými slovy, smluvní státy jsou povinny zajistit, aby prostředky k dosažení legitimního cíle byly ve vztahu k tomuto cíli proporcionální. V tomto případě byla legitimním cílem bezpečnost silničního provozu, jež má být zajištěna tím, že dopravní přestupky detekované technickým nebo jiným způsobem, spáchané řidičem, jehož identita v dané době nebyla zjištěna, nezůstanou nepotrestány, přičemž vyšetřování a následné trestání těchto přestupků nebude představovat nepřijatelnou zátěž pro orgány veřejné moci. Navíc nizozemská úprava dává provozovateli možnost nechat pokutu přezkoumat v soudním řízení v plné jurisdikci, v němž může vznést argument, že policie měla reálnou šanci vozidlo zastavit a zjistit totožnost řidiče.“*

správního soudu ze dne 20. 4. 2020, č. j. 2 As 332/2018 - 21). Nejedná se tedy o porušení zásady ochrany legitimního očekávání.[25]*“*

Tento postup souvisí s ustanovením § 79a zák. č. 361/2000 Sb., cit. *„Za účelem zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích je policie a obecní policie oprávněna měřit rychlost vozidel. Obecní policie tuto činnost vykonává výhradně na místech určených policií, přitom postupuje v součinnosti s policií.“* Z dikce citovaného ustanovení lze i s ohledem na konstantní judikaturu dovodit, že o nastavení tolerance radaru rozhoduje mimo policii i obecní, resp. městská policie, přičemž **při nastavení sledované hranice zohlední povahu místa měření. Jinými slovy, nelze každé překročení dovolené rychlosti automaticky hodnotit jako přestupek.** V opačném případě by např. postrádalo významu zkoumání materiální stránky přestupku, neboť by tento znak přestupku byl naplňován vždy bez ohledu na jakoukoliv dotčenou situaci.

11.3. Detekce neoprávněného vjezdu na železniční přejezd

V roce 2022 vyslovilo Ministerstvo dopravy souhlas s využitím ATP na železničním přejezdu při detekování protiprávního jednání, a to za splnění několika podmínek (obrazový záznam s podrobnostmi, oddělení režimu podezření z přestupků a trestných činů atp.). Mezi ATP se tak nově zařadily i **kamerové systémy automaticky zaznamenávající neoprávněný vjezd vozidel na železniční přejezd,** tj. v době, kdy je dávána výstraha dvěma červenými střídavě přerušovanými světly signálu přejezdového zabezpečovacího zařízení.

Konkrétní železniční přejezdy, kterých se uvedená změna dotýká, jsou postupně identifikovány Správou železnic ve spolupráci s PČR, příkladem budiž železniční přejezd ve Vendryni u Třince.

11.4. Snímání parkování

Vlivem rozrůstajícího zónového stání ve větších městech došlo k využívání **tzv. monitorovacího vozidla.** I takové **vozidlo je tak možné považovat za ATP**, pokud jsou obdobně splněny dále rozvedené parametry popisující zjednodušeným způsobem provoz monitorovacího vozidla v hl. m. Praze.

Předně je bez debat, že při monitoringu **musí docházet k automatickému zaznamenávání veškerých stojících vozidel v konkrétním úseku**. Monitorovací vozidlo jezdí po trase, která není určována řidičem, který navíc do provozu a funkce kamerové nástavby nijak nezasahuje, neovlivňuje sběr dat a k nabíraným datům nemá přístup. Jednotkou, zajišťující sběr informací o vozidlech stojících na místních komunikacích a o dopravním značení upravujícím dopravu v klidu, je kamerová nástavba. Jedná se o nezávislý soubor zařízení, mechanicky upevněný na monitorovacím vozidle. Monitorovací vozidlo slouží pouze jako „vozič/nosič“ kamerové nástavby. Kamerová nástavba pracuje v automatickém režimu, přičemž průběžně komunikuje s informačním systémem zón placeného stání. Tento systém přijímá data o každém stojícím vozidle a poskytuje odpověď, obsahující zejména informaci o oprávněnosti stání v daném místě a čase. Při negativní odezvě se v nástavbě ukládá dokumentační balíček, tj. sada fotografií k příslušné události.

V tomto směru systém monitorovacího vozidla splňuje předpoklady ATP. Doplňujeme, že veškeré zajištěné důkazní prostředky musí být předány příslušnému správnímu orgánu ze strany obecní policie.

Uvedené nemá vliv na přestupkové jednání jako takové, nýbrž na vedení ústního jednání (viz bod 4.1.).

[25] srov. rozsudek NSS č. j.: 2 As 212/2020-26 ze dne 20. 1. 2021

12. Neoprávněné zastavení a stání

Dle ust. § 125f odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. provozovatel vozidla odpovídá za přestupek, pokud porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím ATP při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení a stání. O neoprávněné zastavení a stání se jedná v těchto případech, při porušení zákona č. 361/2000 Sb.

- ust. § 25 odst. 1, 3 a 4 a § 27 odst. 1 až 4 – obecná pravidla pro zastavení a stání,
- ust. § 36 odst. 1 písm. a) – stání a zastavení na dálnici,
- ust. § 39 odst. 5 – stání v obytné a pěší zóně (dopravní značky č. IZ 5a a IZ 6a),
- ust. § 39a odst. 4 – stání v cyklistické zóně (dopravní značka č. IZ 9a),
- ust. § 39b odst. 4 – stání ve sdílené zóně (dopravní značka č. IZ 10a)
- ust. § 53 odst. 2, ve spojení s ust. § 2 písm. m) a n) – užití chodníku motorovým vozidlem formou zastavení a stání,
- dopravní značky č. B 1 „Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech)“,
- dopravní značky č. B 2 „Zákaz vjezdu všech vozidel“,
- dopravní značky č. B 3 „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel s výjimkou motocyklů bez postranního vozíku“,
- dopravní značky č. B 4 „Zákaz vjezdu nákladních automobilů“,
- dopravní značky č. B 5 „Zákaz vjezdu autobusů“,
- dopravní značky č. B 6 „Zákaz vjezdu traktorů“,
- dopravní značky č. B 7 „Zákaz vjezdu motocyklů“,
- dopravní značky č. B 11 „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel“,
- dopravní značky č. B 12 „Zákaz vjezdu vyznačených vozidel“,
- dopravní značky č. B 28 „Zákaz zastavení“
- dopravní značky č. B 29 „Zákaz stání“,
- dopravní značky č. B 32 „Jiný zákaz“ s textem „Průjezd zakázán“
- dopravní značky č. IP 12 „Vyhrazené parkoviště“,
- dopravní značky č. IP 13b „Parkoviště s parkovacím kotoučem“,
- dopravní značky č. IP 13c „Parkoviště s parkovacím automatem“,
- dopravní značky č. V 10e „Vyhrazené parkoviště“
- dopravní značky č. V 10f „Vyhrazené parkoviště pro vozidlo přepravující osobu těžce postiženou“

- dopravní značky č. V 10g „Omezené stání“
- dopravní značky č. V 12a „Žlutá klikatá čára“,
- dopravní značky č. V 12c „Zákaz zastavení“,
- dopravní značky č. V 12d „Zákaz stání“,
- dopravní značky č. V 13 „Šikmé rovnoběžné čáry“.

Výše uvedené platí i pro **zóny s dopravním omezením** (zákaz zastavení, zákaz stání apod.) označené dopravní značkou č. IZ 8a.

K neoprávněnému zákazu zastavení a stání v případech nerespektování zákazu vjezdu odkazujeme například na rozsudek NSS č. j.: 10 As 324/2016 – 46 ze dne 13. 4. 2017, cit.: *„Znaky přestupku, jehož se řidič dopustil, vymezila již městská policie ve svém oznámení správnímu orgánu prvního stupně. Zákaz vjíždět na vodorovné dopravní značení V 13a podle § 23 prováděcí vyhlášky je třeba chápat ve smyslu, jak jej popsal krajský soud:* ***pokud je zakázáno vjíždět, pak to rovněž znamená, že je zakázáno i stát*** *(argument a minori ad maius).* ***Vjíždění na plochu představuje totiž předpoklad k následnému stání, a pokud by byl tedy zákaz respektován, nikdy by zde vozidlo nestálo.*** *Zároveň stáním na takto vymezené ploše porušuje řidič povinnost dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, jelikož v tomto místě ohrožuje bezpečnost a plynulost silničního provozu a zejména jízdu ostatních vozidel. Právě toto obecné ustanovení představuje sběrnou kategorii zakázaných jednání, kam spadá i neoprávněné zastavení či stání. Rovněž argumentace stěžovatelky rozsudkem NSS ze dne 30. 11. 2016, č. j. 2 As 176/2016 - 46, není v tomto kontextu správná. NSS v uvedeném rozsudku konstatoval, že nelze naplnit skutkovou podstatu § 125c odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, pokud dopravní značka zakazuje přejíždění čáry, a nikoliv předjíždění vozidel. Pro zákaz předjíždění v daném případě však chyběla opora v zákoně. Naproti tomu zákaz stání na místech, kde by mohl být ohrožen provoz, v zákoně výslovně uveden je k jeho respektování má přispívat rovněž vodorovná dopravní značka V 13a. Jednání řidiče vozidla tedy vykazuje znaky přestupku dle zákona o silničním provozu, který spočíval v neoprávněném stání. Tyto podmínky odpovědnosti provozovatele vozidla tak byly naplněny. NSS souhlasí se závěrem krajského soudu, že stěžovatelka jako provozovatel vozidla nezajistila dodržování povinností řidiče vozidla a pravidla provozu na pozemních komunikacích, čímž se dopustila správního deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu.“*[26]

Je vhodné zdůraznit, že v případě posouzení jednání spočívajícího v neoprávněném zastavení a stání je vždy potřeba **dostatečně specifikovat místo spáchání skutku**.[27] Stěžejním podkladem pro prokázání daného jednání je pak zejména fotodokumentace.[28]

---

[26] srov. též rozsudek NSS č. j.: 5 As 341/2018-44 ze dne 6. 9. 2019

[27] srov. rozsudek NSS č. j.: 3 As 114/2016-46 ze dne 24. 5. 2017, cit.: *„…tak, aby bylo najisto postaveno, jaký režim parkování byl v místě, kde vozidlo parkovalo. Bylo by proto nedostatečné, pokud by místo spáchání skutku ve správním rozhodnutí bylo vymezeno pouhým odkazem na název ulice, bez současného prokázání ve správním řízení, že by ulice obsahovala zpoplatněná stání po celé délce (srov. rozsudek ze dne 23. 11. 2016, č. j. 2 As 249/2016-39, kde sice bylo místo označeno pouze ulicí, celá ulice však měla zpoplatněný režim). Toto bližší určení však nemusí mít pouze formu označení č. p. domu, před nímž k nedovolenému stání došlo, GPS souřadnic místa apod. Dostatečná specifikace naplnění znaků přestupku stanovených v zákoně o silničním provozu, jakožto nezbytné součásti vymezení skutkové podstaty správního deliktu provozovatele vozidla, může být učiněna i odkazem na dopravní značení, které nebylo respektováno. Tak Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 21. 12. 2016, č. j. 1 As 247/2016-30, konstatoval, že místo spáchání skutku bylo dostatečně určitě vymezeno v případě, že označení ulice v konkrétním městě bylo doplněno slovy, že „provozované vozidlo ponechal neznámý řidič stát v rozporu se svislou dopravní značkou IP 13b ‚Parkoviště s parkovacím kotoučem‘, když s vozidlem stál na tomto parkovišti.“*

[28] srov. rozsudek NSS č. j.: 3 As 138/2019-36 ze dne 4. 6. 2021, cit.: *„Existence křižovatky, jakož i poloha vozidla, resp. jeho vzdálenost od hranice křižovatky, byla prokázána fotodokumentací založenou ve správním spisu; vozidlo stěžovatelky prokazatelně v uvedený čas stálo v blízkosti hranice křižovatky. Tyto skutečnosti jsou jasně seznatelné z kombinace záznamu policie o spáchání přestupku, kde byla zaznamenána adresa místa spáchání přestupku,*

13. Provozovatel vozidla

Při výkladu pojmu provozovatel vozidla se v rámci silničního provozu primárně vychází z § 2 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb. *„Provozovatel vozidla je vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel podle zvláštního právního předpisu nebo obdobné evidenci jiného státu“.* Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla je tak **postavena na evidenčním principu, tzn. že subjektem přestupku dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. je provozovatel, který je zaznamenán ke dni spáchání protiprávního jednání v RSV**. *„Je nerozhodné, kdo je vlastníkem vozidla ve smyslu předpisů soukromého práva, podstatné je, kdo je jako provozovatel vozidla zapsán v registru silničních vozidel. Podle karty vozidla, jež se nachází ve správním spise, byla v registru vozidel jako provozovatelka (i vlastnice) předmětného vozidla zapsána stěžovatelka. Je to tedy právě stěžovatelka, kdo je odpovědný za to, aby s tímto vozidlem nebyla porušována pravidla silničního provozu, a to bez ohledu na skutečnost, zda toto vozidlo již prodala.[29]“*

13.1. Nezletilý provozovatel vozidla

Pro doplnění uvádíme, že může nastat situace, že provozovatelem vozidla bude zapsána osoba nezletilá, neboť jí motorové vozidlo bylo darováno, případně jej zdědila. V takovém případě tato osoba **(do 15 let věku)** pochopitelně neodpovídá za spáchaný přestupek dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., neboť **není deliktně odpovědná**. Reálným provozovatelem vozidla však bude jiná osoba, s největší pravděpodobností její zákonný zástupce či opatrovník. Dle ust. § 12 zákona č. 250/2016 Sb. platí, že pachatelem přestupku může být pouze osoba, která má zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení, které zákon vyžaduje. Dle ust. § 14 téhož zákona pak platí, jestliže zákon stanoví, že pachatelem může být jen fyzická osoba, která má zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení, a jednal-li nebo měl-li jednat za tuto osobu její zákonný zástupce nebo opatrovník, **odpovídá za přestupek zákonný zástupce nebo opatrovník**, i když on sám tuto zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení nemá. *„Provozovatel vozidla je osobou se zvláštním postavením či způsobilostí; trestní právo v tomto ohledu užívá termínu speciální subjekt, kterým je v tomto případě **ten, kdo je zapsaný v registru vozidel.** Sloveso „provozuje“, je pak nutno chápat v kontextu toho, že se jedná o objektivní odpovědnost osoby, která je provozovatelem vozidla. Pouze tato osoba odpovídá za to, jak je vozidlo provozováno neboli užíváno v rámci silničního provozu, a případná odpovědnost jiné osoby, která fakticky užívala vozidlo (např. na základě nájemního vztahu), je soukromoprávní záležitostí.[30]“*

C) POUŽITÉ ZKRATKY

- zákon č. 361/2000 Sb. - zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)
- zákon č. 250/2016 Sb. - zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- zákon č. 500/2004 Sb. - správní řád
- zákon č. 56/2001 Sb. - zákon o podmínkách provozu na pozemních komunikacích
- zákon č. 280/2009 Sb. - daňový řád
- ATP - automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy
- ORP - obecní úřad obce s rozšířenou působností
- NSS - Nejvyšší správní soud
- ÚS - Ústavní soud

---

a z pořízených fotografií, z nichž lze bez jakýchkoli pochybností určit přesné místo, kde vozidlo stálo, včetně toho, že se v daném místě nachází křižovatka, která není ve tvaru písm. T a stání v její blízkosti není povoleno ani dopravním značením.“

[29] viz rozsudek NSS č. j.: 1 As 318/2018-41 ze dne 23. 7. 2019

[30] viz rozsudek NSS č. j.: 5 As 243/2016-35 ze dne 17. 1. 2019

- RSV - registr silničních vozidel
- PČR - Policie České republiky
- RZ - registrační značka

OBSAH

A) PROCESNÍ POSTUP SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ ... 1
1. Postup před zahájením řízení o přestupku provozovatele vozidla ... 1
1.1. Náležitosti výzvy k uhrazení určené částky ... 2
1.2. Doručování výzvy k uhrazení určené částky ... 2
2. Výše určené částky a její splatnost ... 3
2.1. Určená částka je uhrazena ve lhůtě splatnosti ... 3
2.2. Určená částka je uhrazena ve lhůtě splatnosti v rozsahu převyšujícím stanovenou výši ... 4
2.3. Určená částka je uhrazena ve lhůtě splatnosti v nižší výši ... 4
2.4. Určená částka je uhrazena po dni splatnosti ... 4
2.5. Určená částka není vůbec uhrazena ... 4
3. Zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla a učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele ... 4
3.1. Učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku ... 5
4. Vedení řízení o přestupku provozovatele vozidla ... 7
4.1. Ústní jednání ... 7
4.2. Vedení řízení o přestupku řidiče vs. vedení řízení o přestupku provozovatele vozidla ... 8
5. Společné řízení o více přestupcích ... 9
5.1. Podmínky vedení společného řízení ... 9
5.2. Ukládání správního trestu ve společném řízení ... 10
6. Zproštění odpovědnosti provozovatele vozidla za přestupek ... 12
7. Zánik odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla ... 13
8. Správa úhrady určené částky ... 14
8.1. Určená částka uhrazena v cizí měně ... 15
9. Přeplatek ... 16
10. Vratitelný přeplatek ... 17
10.1. Částka určená na úhradu určené částky v rozsahu převyšujícím stanovenou výši určené částky ... 18
10.2. Částka určená na úhradu určené částky uhrazená po dni splatnosti ... 18
10.3. Částka určená na úhradu určené částky uhrazená v nižší výši, než je stanovena výše určené částky ... 19
B) POJMY ... 21
11. ATP ... 21
11.1. Obecně ... 21
11.2. Detekce překročení nejvyšší dovolené rychlosti, detekce jízdy „na červenou“ ... 22
11.3. Detekce neoprávněného vjezdu na železniční přejezd ... 23
11.4. Snímání parkování ... 23

12. Neoprávněné zastavení a stání 24
13. Provozovatel vozidla 26
13.1. Nezletilý provozovatel vozidla 26
C) POUŽITÉ ZKRATKY 26